

HARUN YAHYA

DERİN DÜŞÜNMEK

Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek Yücesin, bizi ateşin azabından koru."
(Al-i İmran Suresi, 191)

Dünyaya gelmeden önce yok olduğunuzu ve yokken bir anda var olduğunuzu hiç düşündünüz mü?

Salonunuzda her gün gördüğünüz çiçeğin kapkara, çamurlu bir topraktan, nasıl olup da mis gibi bir kokuyla ve rengarenk çıktığını hiç düşündünüz mü?

Muzun, karpuzun, kavunun, portakalın kabuklarının kaliteli birer ambalaj görevi gördüğünü, bu meyvelerin tadlarının ve kokularının korunması için özellikle bu ambalajların içine paketlendiklerini hiç düşündünüz mü?

Hayatınızın büyük bir hızla akıp gittiğini, bir gün güçten düşerek yaşlanacağınızı, güzelliğinizi, sağlığınızı, gücünüzü yavaş yavaş kaybedeceğinizi hiç düşündünüz mü?

Bir gün, hiç beklemediğiniz bir anda Allah'ın görevlendirdiği ölüm meleklerini karşınızda görerek bu dünyadan ayrılacağınızı hiç düşündünüz mü?

Peki insanların kısa sürede terk edecekleri bir dünyaya neden bu kadar çok bağlandıklarını ve asıl yapmaları gerekenin ahiret için çaba göstermek olduğunu hiç düşündünüz mü?

İnsan Allah'ın düşünme yeteneği ile yarattığı bir varlıktır. Ne var ki, insanların çoğunluğu bu çok önemli yeteneği gereği gibi kullanmaz. Hatta hemen hemen hiç düşünmeyen insanlar bile vardır. Bu kitabın amacı insanları "gereği gibi düşünme"ye davet etmek ve "gereği gibi düşünme"nin yollarını göstermektir.

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim, bugüne kadar 57 ayrı dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

بسم الله الرحمن الرحيم

الله
رسول
محمد

Yazar ve Eserleri Hakkında

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveçce gibi pek çok dile

çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Okuyucuya

● Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

● Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

● Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

● Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

● Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

● Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

● Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

DERİN DÜŞÜNMEK

Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek Yücesin, bizi ateşin azabından koru."
(Al-i İmran Suresi, 191)

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Eylül 1999
İkinci Baskı: Temmuz 2002
Üçüncü Baskı: Eylül 2005
Dördüncü Baskı: Mayıs 2006

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Entegre Matbaacılık
Sanayi Cd. No: 17 Yenibosna-İstanbul
Tel: (0 212) 451 70 70

İçindekiler

Giriş 8

Derin Düşünmek 12

İnsanlar Genelde Neler Düşünürler? 22

Düşünmeyi Engelleyen Nedenler Nelerdir? 26

Üzerinde Düşünülmesi Gerekenler 36

Kuran Ayetleri Üzerinde Düşünmek 84

Sonuç 96

Evrim Yanılgısı 98

Giriş

ünyaya gelmeden önce yok olduğunuzu ve yokken bir anda var olduğunuzu hiç düşündünüz mü?

Salonunuzda her gün gördüğünüz çiçeğin kapkara, çamurlu bir topraktan, nasıl olup da mis gibi bir kokuyla ve rengarenk çıktığını hiç düşündünüz mü?

Çevrenizde uçup sizi sürekli rahatsız eden sivrisineğin, nasıl olup da kanatlarını bizim göremeyeceğimiz kadar hızlı hareket ettirdiğini hiç düşündünüz mü?

Muzun, karpuzun, kavunun, portakalın kabuklarının kaliteli birer ambalaj görevi gördüğünü, bu meyvelerin tatlarının ve kokularının korunması için özellikle bu ambalajların içine paketlendiklerini hiç düşündünüz mü?

Geceyarısı siz uyurken, ansızın meydana gelebilecek bir depremin bulunduğunuz şehri, evinizi, işyerinizi yerle bir edebileceğini, dünyada sahip olduğunuz herşeyi birkaç saniye içinde kaybedebileceğinizi hiç düşündünüz mü?

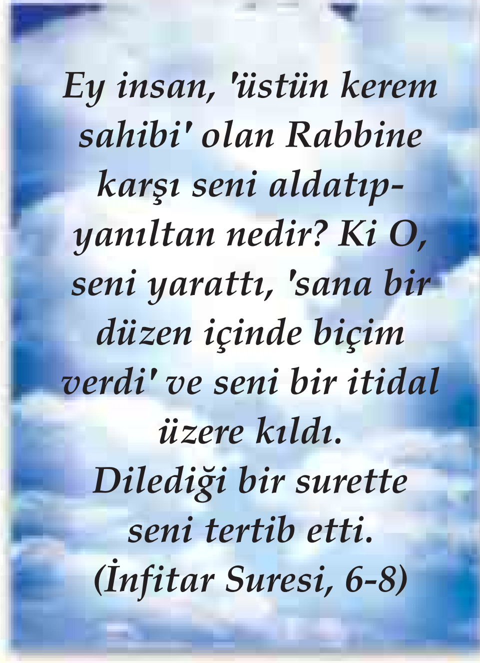
Hayatınızın büyük bir hızla gelip geçtiğini, bir gün güçten düşerek yaşlanacağınızı, güzelliğinizi, sağlığınızı, gücünüzü yavaş yavaş kaybedeceğinizi hiç düşündünüz mü?

Bir gün, hiç beklemediğiniz bir anda Allah'ın görevlendirdiği ölüm meleklerini karşınızda görerek bu dünyadan ayrılacağınızı hiç düşündünüz mü?

Peki insanların kısa sürede terk edecekleri bir dünyaya neden bu kadar çok bağlandıklarını ve asıl yapmaları gerekenin ahiret için çaba göstermek olduğunu hiç düşündünüz mü?

İnsan Allah'ın yarattığı ve düşünme yeteneği verdiği bir varlıktır. Ne var ki, insanların çoğunluğu bu çok önemli yeteneği gereği gibi kullanmazlar. Hatta hemen hiç düşünmediklerini söyleyebileceğimiz insanlar bile vardır.

Oysa her insan kendisinin dahi farkında olmadığı bir düşünce kapasitesine sahiptir. İnsan bu kapasiteyi kullanmaya başladığında o güne kadar fark edemediği birçok gerçeği görür. Düşüncede derinleştikçe düşünme kapasitesi gelişir ve bu herkes için mümkündür. Ancak bu noktada önemli olan, insanın "düşünmesi" gerektiğini fark etmesidir.

Elinizdeki bu kitabın yazılışındaki amaç da "gereği gibi düşünme"ye davet etmek ve "gereği gibi düşünme"nin yollarını göstermektir. Çünkü düşünmeyen insan gerçeklerden tamamen uzak kalacak, yanılgılar ve yanlışlar içinde bir hayat sürecektir. Bunun sonucunda da dünyanın yaratılış amacını ve kendisinin yeryüzünde bulunuş amacını kavrayamayacaktır. Oysa Allah herşeyi bir amaçla yaratmıştır. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilir:

Biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları bir 'oyun ve oyalanma konusu' olsun diye yaratmadık. Biz onları yalnızca hak ile yarattık. Ancak onların çoğu bilmezler. (Duhan Suresi, 38-39)

Bizim, sizi boş bir amaç uğruna yarattığımızı ve gerçekten Bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sanmıştınız? (Müminun Suresi, 115)

Dolayısıyla her insanın başta kendisinin, daha sonra evrende gördüğü herşeyin ve yaşamı boyunca karşılaştığı her olayın yaratılış amacını düşünmesi gerekir. Düşünmeyen bir insan gerçekleri ancak öldükten sonra Allah'ın huzurunda hesap verirken anlar ama artık çok geç kalmıştır.

Allah, Kuran'da her insanın hesap gününde düşünüp gerçeği göreceğini şöyle bildirir:

O gün, cehennem de getirilmiştir. İnsan o gün düşünüp-hatırlar, ancak (bu) hatırlamadan ona ne fayda?

Der ki: "Keşke hayatım için, (önceden bir şeyler) takdim edebilseydim." (Fecr Suresi, 23-24)

Allah bize dünya hayatında fırsat vermişken düşünmek ve düşündük-

lerimizden sonuç çıkartarak gerçekleri görmek, ahiret hayatımızda bizlere büyük bir kazanç sağlayacaktır. Bu nedenle Allah, elçileri ve kitapları aracılığı ile tüm insanları, kendilerinin ve tüm evrenin yaratılışı hakkında düşünmeye çağırmıştır. Ayette şöyle buyrulmaktadır:

Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı? Allah, gökleri, yeri ve bu ikisi arasında olanları ancak hak ile ve belirlenmiş bir süre (ecel) olarak yaratmıştır. Gerçekten, insanlardan çoğu Rablerine kavuşmayı inkar ediyorlar. (Rum Suresi, 8)

O'dur ki, sizi topraktan, sonra bir damla sudan, sonra bir alak'tan (embriyo) yarattı; sonra sizi bir bebek olarak çıkarmakta, sonra güçlü (erginlik) çağınıza erişmeniz, sonra da yaşlanmanız için size (belli bir ömür vermektedir). Sizden kiminin daha önce hayatına son verilmektedir; adı konulmuş bir ecele erişmeniz ve belki aklınızı kullanmanız için (Allah sizi böyle yaşatır). Dirilten ve öldüren O'dur. Bir işin olmasına hükmetti mi, ona yalnızca: "Ol" der, o da hemen oluverir.

(Mümin Suresi, 67-68)

Derin Düşünmek

Birçok insan "derin düşünmek" için, başını iki elinin arasına koyması, bir odaya, hatta bir nevi tefekkür hücresine çekilip, tüm insanlardan ve olaylardan elini ayağını çekmesi gerektiğini zanneder. Hatta "derin düşünmeyi" o kadar gözünde büyütür ki, kendisi için fazla bulur; bunun ancak "düşünürlere" ait bir özellik olduğunu sanır.

Oysa kitabın giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi Allah insanları düşünmeye çağırır ve **"(Bu Kur'an,) Ayetlerini, iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır"** (Sad Suresi, 29) ayetiyle Kuran'ı insanların düşünmeleri için indirdiğini bildirir. Önemli olan insanın düşünme yeteneğini samimiyetle geliştirmesi, düşünme konusunda derinleşmesidir.

Bu konuda çaba harcamayan insanlar ise yaşamlarını derin bir "gaflet" içinde geçirirler. Gaflet kelimesi, "unutmaksızın ihmal etmek, terk etmek, yanılmak, umursamamak, dikkatsizlik yapmak" gibi anlamlar içerir. Düşünmeyen insanların içinde bulundukları gaflet hali de, yaratılış amaçlarını ve dinin bildirdiği gerçekleri unutmanın veya bunları bilerek gözardı etmenin bir sonucudur. Ancak bu, bir insan için son derece tehlikeli ve sonu cehenneme varan bir yoldur. Nitekim Allah insanları gaflete kapılmama konusunda şöyle uyarmıştır:

Rabbini, sabah akşam, yüksek olmayan bir sesle, kendi kendine, ürpertiyle, yalvara yalvara ve için için zikret. Gaflete kapılanlardan olma. (Araf Suresi, 205)

İş(in) hükme bağlanıp biteceği, hasret gününe karşı onları uyar; onlar bir gaflet içindedirler ve onlar inanmıyorlar. (Meryem Suresi, 39)

Kuran'da düşünüp vicdanıyla gerçekleri gören ve bundan dolayı Allah'tan korkup sakınan insanlardan bahsedilir. Hiç düşünmeden, bir gelenek gibi atalarından gördüklerini körü körüne uygulayanların ise hatalı oldukları haber verilir. Bu kişiler kendilerine sorulduğunda dindar olduklarını, Allah'a inandıklarını söylerler. Ancak düşünmedikleri için Allah'tan korkup sakınarak davranışlarını düzeltmezler. Aşağıdaki ayetlerde düşünmeyen bu kişilerin zihniyetleri şöyle haber verilmektedir:

De ki: "Eğer biliyorsanız (söyleyin:) Yeryüzü ve onun içinde olanlar kimindir?"

"Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Yine de öğüt alıp-düşünmeyecek misiniz?"

De ki: "Yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi kimdir?"
"Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Yine de sakınmayacak mısınız?"
De ki: "Eğer biliyorsanız (söyleyin:) Herşeyin melekutu (mülk ve yönetimi) kimin elindedir? Ki O, koruyup kolluyorken Kendisi korunmuyor."
"Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Öyleyse nasıl oluyor da böyle büyüleniyorsunuz?"

Hayır, Biz onlara hakkı getirdik, ancak onlar gerçekten yalancıdırlar. (Müminun Suresi, 84-90)

Düşünmek İnsanların Üzerlerindeki Büyüyü Kaldırır

Ayetlerde Allah insanlara, **"Öyleyse nasıl oluyor da böyle büyüleniyorsunuz?"** diye sormaktadır. Ayette geçen büyü kelimesi, insanları toplu olarak etkisi altına alan zihinsel bir uyuşukluğa işaret etmektedir. Düşünmeyen insanın aklı uyuşur, görüşü puslanır, yani gözünün önündeki gerçekleri görmemiş gibi davranır, muhakemesi zayıflar. Çok açık birşeyi bile kavramaktan yoksun hale gelir. Yanı başında gerçekleşen olağanüstü olayların bilincine varamaz. Olayların girift noktalarını fark edemez. İnsanların binlerce yıldır gaflet içinde bulunmalarının, birbirlerine aktardıkları bir miras gibi toplu olarak derin düşünmekten uzak durmalarının kaynağı da bu uyuşukluktur.

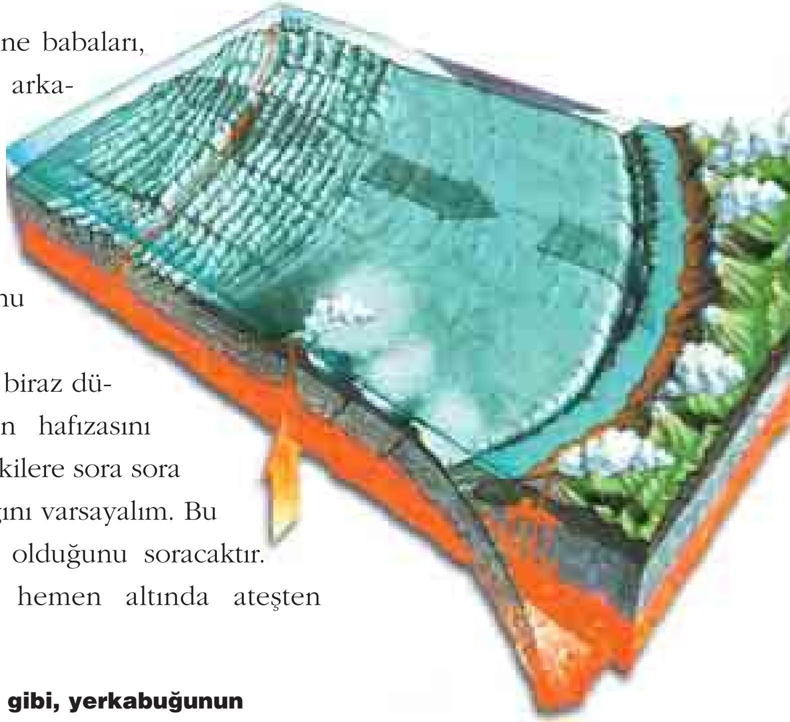
Bu toplu büyünün etkilerinden birini şöyle bir örnekle açıklayabiliriz:

Yeryüzünün altı, tamamen magma dediğimiz bir "ateş tabakası"yla kaplıdır. Yeryüzü kabuğu son derece incedir; yani bu ateş bize çok yakın, neredeyse hemen ayağımızın altındadır. Yeryüzü kabuğunun ne kadar ince olduğunu anlamak için şöyle bir kıyas yapabiliriz: Yeryüzü kabuğunun tüm dünyaya kıyasla kalınlığı, bir elma kabuğunun tüm elmaya kıyasla kalınlığı ile karşılaştırılabilir.

Yeryüzünün hemen altında çok yüksek ısılarda kaynayan bir tabaka olduğu herkesçe bilinir, ancak insanlar bu konu üzerinde pek düşünmezler.

Çünkü bu insanların anne babaları, kardeşleri, akrabaları, arkadaşları, komşuları, okudukları gazetenin yazarları, televizyon programcıları, üniversitedeki hocaları da bunu düşünmezler.

Biz sizi bu konuda biraz düşündürelim. Bir insanın hafızasını kaybettiğini ve etrafındakilere sora sora çevreyi tanımaya çalıştığını varsayalım. Bu insan öncelikle nerede olduğunu soracaktır. Ona bastığı toprağın hemen altında ateşten

Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi, yerkabuğunun altı mağma tabakası ile kaplıdır. Ve yeraltı katmanlarının hareketi sonucunda mağma yerkabuğunu delerek volkanik patlamalara sebep olur. 1992 yılında İtalya'da bulunan Etna Yanardağından çıkan lavlar adeta "ateşten bir nehri" andırmaktadır.

kaynayan bir küre olduğu, kuvvetli bir yer sarsıntısında veya bir yanardağın patlamasında bu alevlerin yeryüzüne çıkabileceği söylense ne düşünür? Biraz daha ileri gidelim ve bu insana dünyanın sadece küçük bir gezegen olduğu ve uzay denilen sınırı bilinmeyen bir karanlık boşlukta uçmakta olduğunun da söylendiğini varsayalım. Uzay dünyanın alt tabakasından çok daha büyük tehlikeler içermektedir. Örneğin tonlarca ağırlıktaki göktaşları orada başıboş dolaşmaktadır. Bunların dünyaya yönelmemeleri ve çarpmamaları için hiçbir sebep yoktur.

Elbette ki bu insan içinde bulunduğu tehlikeli durumu bir an bile aklından çıkaramaz. Böylesine pamuk ipliğine bağlı bir ortamda insanların yaşamlarını nasıl sürdürdüklerini araştırır. Ve kusursuzca işleyen bir sistemin var edildiğini fark eder. Üzerinde bulunduğu gezegenin içi büyük bir tehlikeyle kaplıdır, ama bu tehlikenin her an insanları zarara uğratması da çok hassas dengelerle engellenmiştir. İşte bunu fark eden insan, dünyanın ve dünya üzerindeki tüm canlıların Allah'ın dilemesiyle, O'nun yarattığı kusursuz bir denge sayesinde yaşadıklarını ve güvenlik içinde varlıklarını sürdürdüklerini anlar.

Bu örnek, insanların üzerinde düşünmeleri gereken milyonlarca hatta belki milyarlarca konudan yalnızca biridir. Gafletin insanın düşünüp kavrama yeteneği üzerinde nasıl bir etki meydana getirdiğini, insanın zihinsel kapasitesini nasıl sınırladığını anlayabilmek için bir örnek daha vermek faydalı olacaktır:

İnsanlar dünya hayatının büyük bir hızla geçip tükendiğini bilmektedirler ama buna rağmen, sanki bu dünyadan hiç ayrılmayacakmış gibi bir tavır gösterirler. Sanki dünyada ölüm yokmuş gibi davranırlar. İşte bu da nesilden nesile aktarılan bir nevi "büyüdür". Hatta bunun öyle şiddetli bir etkisi vardır ki, bir kişi ölümden bahsetse, insanlar üzerlerindeki büyünün bozulmasından ve gerçeklerle yüzyüze gelmekten son derece korkarak bu konuyu hemen kapattırırlar. Bütün hayatlarını iyi bir ev, yazlık ve araba almak, çocuklarını kolejde okutmak için harcamış olan insanlar, bir gün gelip de öleceklerini ve yanlarında ne arabalarını, ne evlerini, ne de çocuklarını götüremeyeceklerini düşünmek istemezler. Çözüm olarak ise, ölümden sonraki asıl hayat için birşeyler yapmaya başlamak yerine, düşünmemeyi seçerler.

Oysa her insan er ya da geç, mutlaka ölecektir. Ve öldükten sonra, her insan için, -iman eden veya etmeyen- sonsuz bir hayat başlayacaktır. Bu sonsuz hayatın cennette mi yoksa cehennemde mi sürdürüleceği ise bu kısa dünya hayatında yaptıklarına bağlıdır. Bu kadar açık bir gerçek varken, insanların sanki ölüm yokmuş gibi davranmalarının tek nedeni düşünmemelerinden dolayı üzerlerini bürüyen bu büyüdür.

Ancak dünya hayatında düşünerek kendini bu büyüden, diğer bir deyişle gaflet halinden kurtaramayan kişiler, öldükten sonra gerçekleri gözleri ile görerek anlayacaklardır. Allah bu gerçeği Kuran'da şöyle haber verir:

Andolsun, sen bundan gaflet içindeydin; işte Biz de senin üzerindeki örtüyü açıp-kaldırdık. Artık bugün görüş-gücün keskindir. (Kaf Suresi, 22)

Ayette de belirtildiği gibi, düşünmemekten dolayı bulanıklaşan görüş, öldükten sonra ahirette hesap verirken "keskinleşecektir".

Şunu da belirtmek gerekir ki, insanlar kendi kendilerini "bilerek" böyle bir büyüye sokmaktadırlar. Bu şekilde rahat bir hayat yaşayacakları zannıyla hareket etmektedirler. Oysa insanın bir anda karar alıp üzerindeki bu zihinsel uyuşukluktan kurtulması, açık bir şuurla yaşamaya başlaması çok kolaydır. Allah bunun çözümünü insanlara sunmuştur; düşünen insanlar bu büyüyü, dünyada iken üzerlerinden kaldırabilirler. Böylece olayların bir amacı ve iç yüzü olduğunu anlar ve Allah'ın her an yarattığı hikmetleri görebilirler.

İnsan Her An, Her Yerde Düşünebilir

Düşünmenin vakti, yeri ve koşulları olmaz. İnsan yolda yürürken, işe giderken, araba kullanırken, bilgisayarda çalışırken, bir arkadaş toplantısındayken, televizyon seyrederken, yemek yerken düşünebilir.

Örneğin arabayla giderken dışarıda yüzlerce insan görmek mümkündür. Bu insanlara bakan kişi birçok farklı şey düşünebilir. Gördüğü yüzlerce insanın fiziksel görünümlerinin birbirinden tamamen farklı olduğu aklına gelebilir. Bu insanların biri diğerine kesinlikle benzememektedir. İnsanların, temelde göz, kaş, kirpik, el, kol, bacak, ağız, burun gibi aynı organlara sahip olmalarına rağmen, birbirlerinden bu kadar farklı olmaları şaşırtıcı bir durumdur. Dahası insan biraz daha düşünmeye devam ederse şunu hatırlar:

Böyle bir kalabalık, insana Allah'ın sonsuz ve benzersiz yaratma gücünü düşündürür. Çünkü, Allah dünya var olduğu andan beri birbirinden farklı milyarlarca insan yüzü yaratmıştır.

Allah binlerce yıldır, milyarlarca insanı birbirinden tamamen farklı olarak yaratmıştır. Şüphesiz bu, Allah'ın apaçık varlığının ve üstün yaratmasının delillerinden biridir.

Bu kadar çok insanı bir yerlere ulaşmaya çalışırken seyreden kişi, daha farklı düşüncelere de kapılabilir. İlk bakışta bu insanların her biri "apayrı" birer kişilik olarak görünmektedir. Hepsinin kendilerine ait bir dünyaları, istekleri, planları, yaşam şekilleri, sevindikleri ve üzüldükleri konular, zevkleri vardır. Ama bu farklılıklar yanıltıcıdır. Çünkü genel olarak her insan doğar, büyür, okula gider, iş arar, çalışır, evlenir, çocuk sahibi olur, çocuğunu okula gönderir, çocuğunu evlendirir, yaşlanır, dede veya anneanne olur ve ölür. Yani bu açıdan bakınca insanların yaşamları arasında büyük farklılıklar mevcut değildir. Bir insanın İstanbul'un herhangi bir semtinde veya Meksika'nın bir şehrinde yaşamasının değiştirdiği hiçbir şey yoktur. Bu insanların her biri mutlaka bir gün ölecektir; hatta 100 sene sonra bu insanlardan belki bir tanesi bile hayatta kalmayacaktır. İşte bunları fark eden kişi düşünmeye devam eder ve kendine şu soruları sorar: "Bir gün hepimiz öleceğimize göre neden herkes bu dünyadan hiç ayrılmayacakmış gibi bir tavır içerisinde? Öleceği kesin olan bir insanın ölümden sonraki yaşantısı için çabalaması gerekirken, insanların tamamına yakını nasıl olup da sanki hiç dünya hayatları sona ermeyecekmiş gibi davranabiliyorlar?"

İşte bu insan, düşünen ve düşündüklerinden hayati bir sonuca varabilen kişidir.

Ama insanların büyük bir çoğunluğu bu konuları pek düşünmez. Aniden "şu anda ne düşünüyorsun?" diye sorulsa, son derece gereksiz ve kendilerine pek fayda

Her nefis ölümü tadıcıdır. Kıyamet günü elbette ecirleriniz eksiksizce ödenecektir. Kim ateşten uzaklaştırılır ve cennete sokulursa, artık o gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı metadan başka bir şey değildir.
(Al-i İmran Suresi, 185)

getirmeyecek şeyler düşündükleri ortaya çıkar. Oysa insan, uyandığı andan uyuyana kadar geçen zaman içerisinde her an "anlamlı", "hikmetli", "önemli" konuları "düşünebilir", düşündüklerinden sonuçlar çıkarabilir.

Allah Kuran'da müminlerin her koşulda düşündüklerini ve bu düşüncelerinden fayda verecek sonuçlar çıkardıklarını şöyle bildirmektedir:

Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün ardarda gelişinde temiz akıl sahipleri için gerçekten ayetler vardır. Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek Yücesin, bizi ateşin azabından koru." (Al-i İmran Suresi, 190-191)

Ayette de bildirildiği gibi müminler düşünen insanlar oldukları için, yaratılıştaki mucizevi yönleri görebilmekte ve Allah'ın gücünü, ilmini ve aklını takdir edebilmektedirler.

Samimi ve Allah'a Yönelerek Düşünmek

Düşünmenin bir kişiye fayda getirmesi, onu doğru sonuca ulaştırabilmesi için insanın daima olumlu yönde düşünmesi gerekir. Örneğin, bir insan karşısında kendisinden çok daha güzel birini gördüğünde, bu kişinin güzelliğini düşünüp kendi eksikliklerinden dolayı bir eziklik duyarsa veya o kişiyi kıskanırsa bu Allah'ın razı olmayacağı bir düşünce olur. Ancak Allah'ı razı etmek amacında olan bir insan, bu kişinin güzelliğinin Allah'ın kusursuz yaratışının bir tecellisi olduğunu düşünür. Bu kişiye Allah'ın yarattığı bir güzellik olarak baktığından, büyük bir zevk alır. Ahirette Allah'ın bu kişinin güzelliğini artırması için dua eder. Ayrıca kendisi için de Allah'tan ahirette gerçek ve sonsuza kadar sürecek olan bir güzellik ister. Dünyada insanın hiçbir zaman kusursuz olamayacağını, çünkü dünyanın imtihanın gereği olarak eksik yaratıldığını düşünür. Cennete olan özlemi artar. Kuşkusuz bu, samimi düşüncenin sadece bir örneğidir. İnsan yaşamı boyunca bu tarz pek çok olayla karşılaşır. Bu olaylar sırasında Allah'ın hoşnut olacağı bir ahlak sergileyip sergilemediğiyle denenir.

Elbette denemede başarılı olabilmesi ve düşünmenin kendisine ahireti için bir hayır getirmesi, insanın düşündüğü şeylerden öğüt ve ibret almasına

bağlıdır. Bunun içinse insanın daima samimi olarak düşünmesi şarttır. Allah bu gerçeği Kuran'da şöyle bildirmiştir:

O, size ayetlerini gösteriyor ve sizin için gökten rızık indiriyor. İçten (Allah'a) yönelenden başkası öğüt alıp-düşünmez. (Mümin Suresi, 13)

Göklerin, yerin ve her ikisi arasındakilerin Rabbidir; şu halde O'na ibadet et ve O'na ibadette kararlı ol. Hiç O'nun adaşı olan birini biliyor musun? İnsan demektedir ki: "Ben öldükten sonra mı, gerçekten diri olarak çıkarılacağım?" İnsan önceden, hiç bir şey değilken, gerçekten Bizim onu yaratmış bulunduğumuzu (hiç) düşünmüyor mu? (Meryem Suresi, 65-67)

İnsanlar Genelde Neler Düşünürler?

nceki bölümlerde insanların gereği gibi düşünmediklerinden, düşünme yeteneklerini geliştirmediklerinden söz ettik. Ancak burada yanlış anlaşılmaması gereken bir nokta vardır. Elbette her insan hayatı boyunca her an aklından bir şeyler geçirir. İnsan zihninin bomboş olduğu anlar -uyku hali dışında- pek yok gibidir. Ancak bu düşüncelerin büyük bir kısmı ahireti için fayda vermeyecek, "boş ve gereksiz", insanı hiçbir sonuca vardırmayan, insana hiçbir şey kazandırmayan, yararsız düşüncelerdir.

İnsan gün içinde neler düşündüğünü hatırlamaya çalışsa ve bunları bir yere not etse, günün sonunda da bunları incelese, birçoğunun ne kadar faydasız olduğunu anlayacaktır. Veya bunların bir kısmını faydalı bile görse, hatalı düşünüyor olabilir. Çünkü genelde insanlara doğru gelen şeyler gerçekte onlara ahirette bir fayda vermeyecek düşünceler olabilir.

İnsanlar günlük yaşamları içinde nasıl boş işlerle uğraşıp boşa vakit harcayabiliyorlarsa, aynı şekilde boş düşüncelere kapılarak da boşa vakit geçirebilirler. Allah Kuran'da, **"Onlar, 'tümüyle boş' şeylerden yüz çevirenlerdir"** (Müminun Suresi, 3) ayetiyle müminleri övmekte ve bu güzel tavrı örnek göstermektedir. Allah'ın bu emri kuşkusuz insanın düşünceleri için de geçerlidir. Çünkü düşünceler, eğer insan onlara bilinçli bir şekilde hakim olmazsa, insanın zihninden sürekli akıp gider. İnsan bir düşünceden diğerine bilinçsizce geçip durur. Akşam eve giderken yapacağı alışverişi düşünürken, bir anda iki sene önce bir arkadaşının kendisine söylediği sözü düşündüğünü fark eder. Bu başıboş ve yararsız düşünme gün boyunca aralıksız devam edebilir.

Halbuki düşüncelerine hakim olmak insanın kendi elindedir. Her insan bilinçli bir yönlendirme ile, kendini, imanını, aklını, tavrını, çevresini geliştirebilecek şeyler düşünme yeteneğine sahiptir.

Bu bölümde gaflet içinde olan insanların genellikle ne tür şeyler düşünmeye yöneldiklerinden söz edeceğiz. Bu konuların detaylı olarak anlatılmasının nedeni, bu kitabı okuyan insanların, örneğin ertesi gün işe veya okula gittiklerinde veya herhangi bir iş yaparken, zihinlerinden burada sayılanlara benzer bir şey geçtiğinde, hemen boş bir şey düşündüklerini fark etmeleri ve düşüncelerine hakim olarak kendilerine gerçek anlamda fayda verecek şeyler düşünmelerini sağlamaktır.

Boş Kuruntular

İnsan düşüncelerini hayır getirecek yönde kontrol etmediği zaman sık sık kuruntular içine düşebilir veya olmamış olayları zihninde sanki olmuş gibi kurgulayıp bunlar için üzüntüye, sıkıntıya, endişeye veya korkuya kapılabilir.

Örneğin çocuğu üniversite sınavlarına hazırlanan bir kişi, henüz sınav gerçekleşmeden, çocuğunun sınavı kazanamadığı takdirde neler olabileceğini kurgular: "Oğlu ileride iyi bir iş bulamazsa, yeteri kadar para kazanamazsa, o zaman evlenemez. Evlense bile düğün masraflarını nasıl karşılar? İmtihanı kazanamazsa babasının verdiği kurs paraları boşa gidecek, üstelik çevreye de rezil olacaklardır. Ya en iyi arkadaşının çocuğu kazanır da kendi çocuğu kazanamazsa..."

Bu kuruntular bu şekilde uzayıp gider. Oysa çocuğu daha imtihana bile girmemiştir. Din ahlakından uzak olan her insan yaşamı boyunca bu tür boş kuruntulara kapılmaktan uzak duramaz. Elbette bunun bir sebebi vardır. Kuran'da insanların boş kuruntulardan kurtulamamalarının sebebinin şeytanın telkinlerine kulak vermek olduğu şöyle haber verilmiştir:

Onları -ne olursa olsun- şaşırtıp-saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim.... (Nisa Suresi, 119)

Yukarıdaki ayette görüldüğü gibi boş kuruntulara kapılan, Allah'ı unutan ve düşünmeyen bir insan aslında daima şeytanın telkinlerine açıktır. Diğer bir deyişle bir insan dünya hayatına kanarak iradesini kullanmaz, vicdanlı davranmaz ve kendini olayların akışına bırakırsa tamamen şeytanın kontrolü altına girer. Şeytanın en belirgin özelliklerinden biri de insanlara vesvese ve kuruntular vermesidir. İşte zihinlerde kurgulanan bu kuruntular, karamsarlık ve "ya şöyle olursa ben ne yaparım?" endişeleri şeytanın telkinleri ile oluşur.

Ama Allah bu durumdan kendilerini kurtarabilmeleri için insanlara yol göstermiştir. Kuran'da şeytandan bir vesvese geldiğinde insanlara Allah'a sığınmaları ve düşünmeleri bildirilmektedir:

(Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki görüp bilmişlerdir. (Şeytanın) Kardeşleri ise, onları sapıklığa sürüklerler, sonra peşlerini bırakmazlar. (Araf Suresi, 201-202)

Ayetlerde de haber verildiği gibi düşünen insan doğru olanı görür, düşünmeyen insan ise şeytan onu nereye sürüklerse oraya gider.

Önemli olan bu tarz düşüncelerin insana hiçbir fayda sağlamadığını, aksine gerçekleri, önemli olayları düşünmelerini engellediğini bilmek ve zihni bunlardan arındırmaktır. İnsan ancak boş düşüncelerden arınmış bir zihinle gereği gibi düşünebilir. Bu şekilde Allah'ın Kuran'da emrettiği gibi, "boş şeylerden yüz çevirmiş" olur.

De ki: "O, gökleri ve yeri yaratırken ve O, (hep) besleyen (hiç) beslenmezken, ben Allah'tan başkasını mı veli edineceğim?" De ki: "Bana gerçekten Müslüman olanların ilki olmam emredildi ve: Sakın müşriklerden olma."(denildi.) De ki: "Şüphesiz ben, Rabbime isyan edersem o büyük günün azabından korkarım." (Enam Suresi, 14-15)

Düşünmeyi Engelleyen Nedenler Nelerdir?

nsanların düşünmelerini engelleyen birçok neden vardır. Bunlar insanı düşünmekten, gerçekleri görmekten alıkoyabilir. Bu yüzden, her insanın kendisine olumsuz yönde etki eden sebepleri teşhis etmesi ve bunların etkisinden kurtulması şarttır. Aksi takdirde, dünya hayatının gerçek yüzünü göremez. Bu ise ahirette ona çok büyük bir kayıp getirir.

Allah Kuran'da, yüzeysel düşünme alışkanlığına sahip insanların durumunu şöyle bildirir:

> **Onlar, dünya hayatından (yalnızca) dışta olanı bilirler. Ahiretten ise gafil olanlardır. Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı? Allah, gökleri, yeri ve bu ikisi arasında olanları ancak hak ile ve belirlenmiş bir süre (ecel) olarak yaratmıştır. Gerçekten, insanlardan çoğu Rablerine kavuşmayı inkar ediyorlar. (Rum Suresi, 7-8)**

Bu bölümde düşünmeyi engelleyen nedenlerden bazıları üzerinde duracağız.

Çoğunluğa Uymanın Getirdiği Zihinsel Uyuşukluk

İnsanları en çok yanıltan konulardan biri "çoğunluğun" yaptıklarının doğru olduğuna inanmalarıdır. Bir insan doğruları düşünerek bulmak yerine hep çevresindeki insanların öğrettiklerini kabullenmeye yönelir. Çoğu zaman kendisine ilk başta garip gelen şeyleri diğer insanların doğal karşıladıklarını görür ve bir süre sonra kendisi de bunları benimsemeye başlar.

Örneğin çevresindeki insanların çok büyük bir kısmı bir gün öleceklerini düşünmezler. Hatta ölümü hatırlamamak için bu konuda kimseyi konuşturmazlar bile. Bunu gören insan da çevresine bakar, "Herkes böyle olduğuna göre benim de böyle davranmamda bir sakınca olmaz" der ve ölümü hiç aklına getirmeden yaşamaya başlar. Oysa çevresindeki her insan Allah korkusuyla davransa ve ahiret için ciddi bir çaba içine girse, çok büyük bir ihtimalle bu kişi de tavrını değiştirecektir.

Veya televizyonlarda, dergilerde her gün yüzlerce felaket, haksızlık, adaletsizlik, zulüm, intihar, cinayet, hırsızlık, dolandırıcılık haberi okunur, binlerce yardıma muhtaç insandan söz edilir. Ancak birçok insan bu haberleri oku-

yup gazetenin sayfalarını gönül rahatlığı ile çevirir. Genellikle insanlar bu tarz haberlerin neden bu kadar çok olduğu, bunların engellenmesi için neler yapılması, nasıl önlemler alınması gerektiği, hatta kendilerinin bu konuda neler yapabileceklerini düşünmezler. Çünkü çevrelerindeki diğer insanların büyük bir çoğunluğu da bunları düşünmez. Çoğu kişi "dünyayı kurtarmak bana mı kaldı?" mantığı içerisinde sorumluluğu başkalarına atar.

Düşünce Tembelliği

Tembellik, insanların büyük çoğunluğunun düşünmesini engelleyen bir nedendir.

Düşünce tembelliğinden dolayı insanlar herşeyi hep gördükleri ve alıştıkları şekilde yaparlar. Günlük hayattan bir örnek vermek gerekirse, ev kadınlarının yaptıkları temizlik hep annelerinden gördükleri şekildedir. Genellikle, "ne yaparsam daha pratik veya daha temiz olur" diye düşünmez ve yeni yollar aramazlar. Aynı şekilde erkekler de bir tamirat vs. yapılması gerektiğinde, çocukluklarından itibaren kendilerine öğretilen metodları kullanırlar. Yeni bir yönteme, daha pratik ve akılcı olabilecek bir şeyi uygulamaya pek yanaşmazlar. Bu insanların konuşma üslupları da hep aynıdır. Örneğin bir muhasebecinin konuşma üslubu, hayatı boyunca gördüğü muhasebecilerin aynısıdır. Doktorların, bankacıların, satıcıların.... Kısacası her kesimden insanın kendine özgü bir konuşma stili vardır. Çünkü bu insanlar düşünerek en uygun, en güzel, en hayırlı olanı arayıp bulmazlar. Hep gördüklerini taklit ederler.

Sorunlara getirilen çözümler de düşünce tembelliğini yansıtacak şekildedir. Örneğin bir apartman yöneticisi apartmanın çöp sorununa bir önceki yöneticilerin getirdikleri çözümün aynısını getirir. Veya bir belediye başkanı yol sorununu daha önceki belediye başkanlarının ne yaptıklarına bakarak çözmeye çalışır. Birçok olayda düşünmemekten dolayı yeni çözümler getiremez.

Elbette burada verilen örnekler insanların günlük yaşamları içinde zararını gördükleri konulardır. Ancak bunlardan çok daha önemli konular vardır ki, insanların bu konularda tembellik yaparak düşünmemeleri onları büyük ve ebedi bir hüsrana uğratır. İnsanın dünyada varoluş amacını düşünmemesi, ölümün kaçınılmaz bir gerçek olduğunu, ölümün ardından ise mutlaka hesap günüyle karşılaşacağını gözardı etmesi bu hüsranın kaynağıdır. Allah Kuran'da

insanları bu önemli gerçekler üzerinde düşünmeye davet etmiştir. Bu ayetlerden bazılarında şöyle buyrulmaktadır:

İşte bunlar, kendilerini hüsrana uğratanlardır ve yalan olarak uydurdukları (düzme tanrılar da) onlardan uzaklaşıp-kaybolmuşlardır. Hiç şüphesiz bunlar, ahirette en çok hüsrana uğrayanlardır. İman edip salih amellerde bulunanlar ve 'Rablerine kalbleri tatmin bulmuş olarak bağlananlar', işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onda süresiz kalacaklardır. Bu iki grubun örneği; kör ve sağır ile gören ve işiten gibidir. Örnekçe bunlar eşit olur mu? Yine de öğüt alıp-düşünmeyecek misiniz? (Hud Suresi, 21-24)

Yaratan, hiç yaratmayan gibi midir? Artık öğüt alıp-düşünmez misiniz? (Nahl Suresi, 17)

"Fazla Düşünmek İyi Değildir" Telkini

Toplumda derin düşünmenin pek makbul olmadığına dair yaygın bir inanç vardır. Hatta insanlardan bazıları birbirlerini "fazla düşünme delirirsin" diyerek uyarırlar. Elbette bu, dinden uzak insanların uydurdukları batıl bir düşünceden başka bir şey değildir. İnsanın kaçınması gereken şey düşünmek değil, olumsuz düşünmek, kuruntulara ve vesveselere kapılmaktır.

Allah ve ahiret inancı güçlü olmayan, Kuran'ı iyi bilmeyen insanlar hayır ve güzellik yönünde değil de, olumsuz yönde düşündükleri için, düşünmelerinin sonucunda gerçekten de pek faydalı sonuçlar çıkmaz. Örneğin dünya hayatının geçici olduğunu, bir gün gelip de öleceklerini düşünürler, ancak bundan dolayı büyük bir karamsarlığa kapılırlar. Çünkü vicdanen dünyada Allah'ın emirlerini uygulamadan geçirdikleri bir hayatın, ahirette onlara kötü bir son hazırladığının farkındadırlar. Bir kısmı da ölünce yok olacaklarına inandıkları için karamsarlığa kapılırlar.

Oysa Allah'a ve ahiret gününe inanan, akıl sahibi bir insan dünya hayatının geçici olduğunu düşündüğünde bambaşka sonuçlara varır. Herşeyden önce dünyanın geçici olduğunu anlaması, ahiretteki gerçek ve sonsuz hayatı için çok şevkli bir çaba içerisine girmesine neden olur. Buradaki yaşamın er ya da geç biteceğini bildiği için dünyevi çıkarların ve hesapların hırsına kendini kaptırmaz. Son derece tevekküllü olur. Bu geçici hayatta meydana gelen

hiçbir olay onu üzmez. Daima sonsuz ve güzel bir hayata kavuşmanın umudunu taşır. Dünyadaki nimetlerden ve güzelliklerden de çok fazla zevk alır. Çünkü Allah dünyayı insanları denemek için eksik ve kusurlu yaratmıştır. Bu eksik ve kusurlu dünyada bile insanın hoşuna giden çok sayıda güzellik varsa, cennetteki güzellikler hayal edilemeyecek kadar muhteşemdir diye düşünür. Her gördüğü güzelliğin ahirette aslını görebilmeyi umar. Ve bunların tümünü de derin derin düşünerek kavrar.

Dolayısıyla bir insanın "sonunda gerçekleri görerek ya karamsarlığa düşersem" diye endişelenmesi ve bundan dolayı düşünmekten kaçması onun için büyük bir kayıp olur. Çünkü Allah'a olan imanı sayesinde daima umut içerisinde olan ve olumlu düşünen bir insan için karamsarlığa neden olabilecek hiçbir olay yoktur.

Düşünmenin Getireceği Sorumluluklardan Kaçmak

Çoğu kişi düşünmekten, konular üzerinde zihnini çalıştırmaktan uzak durarak pek çok sorumluluktan kaçabileceğini düşünür. Hatta dünyada bunu uygulayarak birçok konudan da kendini muaf tutmayı başarabilir. Ancak insanların en büyük yanılgılarından biri, düşünmeyerek Rabbimiz'e karşı olan sorumluluklarından kaçabileceklerini sanmalarıdır. İnsanların ölümü ve ölümden sonraki yaşamı düşünmemelerinin asıl nedeni de budur. Çünkü bir insan bir gün öleceğini düşünse ve ölümden sonra sonsuza dek bir yaşam olduğunu hatırlasa, var gücüyle ölümden sonraki yaşantısı için çalışmak durumunda kalır. Ancak ahiretin varlığını düşünmeyince böyle bir sorumluluktan kurtulduğunu zannederek kendini kandırır. Ama bu büyük bir aldanıştır ve insan bu dünyada düşünerek doğruya ulaşamazsa, ölümle birlikte kendisi için hiçbir kaçış olmadığını anlayacaktır. Bu gerçek ayetlerde şöyle haber verilir:

O, ölüm sarhoşluğu, bir gerçek olarak gelip de, (insana) "İşte bu, senin yan çizip-kaçmakta olduğun şeydir" (denildiği zaman da). Sur'a da üfürülmüştür. İşte bu, tehdidin (gerçekleştiği) gündür. (Kaf Suresi, 19-20)

Günlük Hayatın Akışına Kapılarak Düşünmemeleri

İnsanların büyük bir çoğunluğu tüm yaşamlarını bir "koşuşturma" içinde

geçirirler. Belirli bir yaşa geldikleri andan itibaren çalışmaları, kendilerini ve ailelerini geçindirmeleri gerekir. Buna "yaşam mücadelesi" adını verirler ve bu mücadelede oradan oraya koşturmaktan başka işlere vakit kalmadığından yakınırlar. Bu sözde "vakitsizlik" içinde düşünmek, bir türlü vakit ayıramadıkları konulardandır. Böylece günlük yaşantılarının onları çektiği yere doğru sürüklenip dururlar. Bu hayat şekli içerisinde çevrelerinde olup biten olaylara karşı da duyarsızlaşırlar.

İnsanları derin düşünmekten alıkoyan en önemli etkenlerden biri günlük yaşantılarında yapmaları gereken işlerinin yoğunluğudur.

Oysa insanın amacı bu dünyada oradan oraya koşturup, buradaki zamanı tüketmek olmamalıdır. Asıl olan dünyanın gerçek yüzünü görebilmek ve ona göre bir hayat şekli benimsemektir. Hiçbir insanın yegane amacı, para kazanmak, işe gitmek, üniversitede okumak, ev sahibi olmak değildir. Elbette insanın yaşamı içerisinde bunları yapması gerekir, ancak tüm bunları yaparken aklından çıkarmaması gereken bir konu vardır: Her insanın dünyada bulunuş amacı Allah'a kul olmak, Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak için çalışmaktır. Bu amaç dışındaki tüm eylemler veya işler sadece ve sadece insanın gerçek amacına ulaşmasına yardımcı birer "araç" olabilirler. Aracı amaç edinmek ise şeytanın insanları içine düşürdüğü çok büyük bir yanılgıdır.

Ancak düşünmeden yaşayan bir insan bu araçları kolaylıkla kendine amaç edinebilir. Bu konuda günlük hayattan şöyle bir örnek verebiliriz: İnsanın çalışıp topluma faydalı şeyler üretmesi kuşkusuz güzel bir davranıştır. Allah'a iman eden bir insan böyle bir çalışmayı şevkle yapar ve karşılığını da hem dünyada, hem de ahirette Allah'tan bekler. Ama başka bir insan aynı fiili Allah'ı unutarak, yalnızca bu dünyaya yönelik bazı çıkarlar için, insanlardan takdir görecek bir makam elde etmek için yapıyorsa, işte bu noktada yanılgıya düşmüştür. Ve ahirette gerçeklerle karşılaştığında bundan dolayı tarif edilemez bir pişmanlık duyacaktır. Allah dünya hayatına dalanlar için bir ayetinde şöyle buyurmaktadır:

> **Sizden önceki (münafıklar ve kafirler) gibi. Onlar sizden kuvvet bakımından daha güçlü, mal ve çocuklar bakımından daha çoktular. Onlar kendi paylarıyla yararlanmaya baktılar; siz de, sizden öncekilerin kendi paylarıyla yararlanmaya kalkışmaları gibi, kendi paylarınızla yararlanmaya baktınız ve siz de (dünyaya ve zevke) dalanlar gibi daldınız. İşte onların dünyada ahirette bütün yapıp-ettikleri (amelleri) boşa çıkmıştır ve işte onlar kayba uğrayanlardır. (Tevbe Suresi, 69)**

Herşeye "Alışkanlık Gözü"yle Bakmak ve Bu Nedenle Üzerinde Düşünmeye Gerek Görmemek

İnsanlar bazı şeylerle ilk kez karşılaştıklarında, ondaki olağanüstülüğü anlayabilirler ve bu, onların düşünmelerine, gördükleri şeyi inceleyip araştır-

malarına neden olabilir. Ancak bir süre sonra bu şeye karşı bir alışkanlık oluşur ve artık etkilenmemeye başlarlar. Özellikle de hemen her gün karşılaştıkları bir varlık veya olay, artık onlar için "sıradan" bir şey haline gelir.

Örneğin bazı doktor adayları ilk kez ölü bir insanın bedenini gördüklerinde bundan son derece etkilenirler. Veya ilk kez bir hastaları öldüğünde bu, onları uzun uzun düşündürür. Belki birkaç dakika önce hayat dolu, gülen, planları olan, konuşan, zevk alan bir insanın, gözleri ışıl ışıl, canlı iken birden bire cansız, adeta bir eşyaya benzeyen bedeni karşılarına çıkar. İlk kez otopsi yapmaları için önlerine bir kadavra geldiğinde bu cesette gördükleri herşeyi düşünürler. Örneğin bu bedenin büyük bir hızla çürümesi, içinden dayanılmaz bir kokunun çıkması, yaşarken göze hoş gelen saçların dokunmaya bile tahammül edilemeyecek bir hale gelmesi hep üzerinde düşündükleri konulardır. Bunların ardından da şunu düşünürler: Her insanın yapı malzemesi tamamen aynıdır ve herkesin bedeni mutlaka aynı sona uğrayacaktır, yani kendileri de bir gün bu hale geleceklerdir.

Ancak birkaç kadavra gördükten veya birkaç hastasını kaybettikten sonra bu kişiler üzerinde ülfet (alışkanlık) oluşmaya başlayabilir. Artık gördükleri kadavralara, hatta hastalara bir eşyaymış gibi davranmaya başlarlar.

Bu durum elbette ki sadece doktorlar için geçerli değildir. İnsanların büyük bir çoğunluğu için yaşamlarının pek çok alanında aynı durum söz konusudur. Örneğin zor koşullarda yaşayan bir insana, birdenbire rahat bir yaşam tarzı sunulduğunda, gördüğü ve sahip olduğu herşeyin kendisi için bir nimet olduğunu anlar. Yattığı yatağın daha rahat olması, evinin güzel bir manzaraya bakması, canının istediği şeyi alıp yiyebilmesi, kışın evini dilediği gibi ısıtabiliyor olması, bir yerden bir yere giderken arabası ile kolaylıkla gidebilmesi ve daha birçok şey bu kişi için birer nimettir. Eski durumu aklına geldikçe, bunların her birinin sevincini yaşar. Ancak doğduğu andan itibaren bu imkanlara sahip bir insan bunların kıymetini o kadar düşünmeyebilir. Bu güzellikleri takdir etmesi de -düşünmediği müddetçe- pek mümkün olmaz.

Düşünen bir insanın ise ne doğduğu andan itibaren bu nimetlere sahip olması, ne de sonradan elde etmesi fark etmez. Çünkü hiçbir zaman sahip olduğu şeylere alışkanlık gözüyle bakmaz. Her birini kendisi için Allah'ın yarat-

tığını, dilerse bunları kendinden geri alabileceğini bilir. Örneğin müminler kendilerini taşıyacak bineklere yani araçlara bindiklerinde şöyle dua ederler:

... Bunlara bizim için boyun eğdiren (Allah) ne Yücedir, yoksa biz bunu (kendi hizmetimize) yanaştıramazdık... (Zuhruf Suresi, 13)

Ve biz elbette, Rabbimiz'e çevrilip-döneceğiz." (Zuhruf Suresi, 14)

Başka bir ayette de müminlerin, bahçelerine girdiklerinde Allah'ı tesbih ederek **"... MaşaAllah, Allah'tan başka kuvvet yoktur..."** (Kehf Suresi, 39) dedikleri bildirilir. Bu, onların her bahçelerine girdiklerinde bu bahçeyi yaratanın ve onu ayakta tutanın Allah olduğunu düşündüklerinin bir göstergesidir. Düşünmeyen bir insan ise güzel bir bahçeyi ilk gördüğünde etkilenebilir, ancak daha sonra burası onun için giderek sıradan bir yer haline gelmeye başlar. İçindeki güzelliklere olan hayranlığı kaybolur. Bazı insanlar ise hiç düşünmedikleri için, daha en baştan bu nimetlerin farkına varamazlar. Kendilerine verilen nimetleri "alışılmış", "olması gereken" şeyler olarak değerlendirirler. Bu yüzden de bunlardaki güzelliklerden zevk alamazlar.

Sonuç: İnsanın Düşünmesini Engelleyen Tüm Nedenleri Ortadan Kaldırması Şarttır

Daha önce belirttiğimiz gibi, insanların büyük bir çoğunluğunun düşünmemesi ve gerçeklerden gafil olarak yaşaması kişinin düşünmemesi için geçerli bir mazeret olamaz. Çünkü her insan kendi başına müstakil bir varlıktır ve Allah'a karşı tek başına sorumludur. Unutmamak gerekir ki, Allah insanları dünya hayatında denemektedir. Diğer kişilerin duyarsızlığı, düşünmeyen, akletmeyen, gerçekleri göremeyen insanlar olmaları da çoğu zaman bu imtihanın bir parçasıdır. Ve samimi olarak düşünen bir insan, "insanların büyük bir bölümü düşünmüyor ve bunların farkında değil, neden bir tek ben düşüneyim" demez. Hatta insanların büyük bir bölümünün içinde bulunduğu gafleti düşünerek ibret alır ve onlardan biri olmaktan Allah'a sığınır. Diğer insanların içinde bulundukları durumun kendisi için bir mazeret olamayacağı açıktır. Çünkü Allah Kuran'da insanların çoğunun gaflet içinde olduklarını ve iman etmediklerini pek çok ayetiyle bildirmektedir. Bu ayetlerden bazılarında şöyle buyrulmaktadır:

Sen şiddetle arzu etsen bile, insanların çoğu iman edecek değildir. (Yusuf Suresi, 103)

Elif, Lam, Mim, Ra. Bunlar Kitabın ayetleridir. Ve sana Rabbinden indirilen haktır. Ancak insanların çoğu iman etmezler. (Rad Suresi, 1)

Olanca yeminleriyle: "Öleni Allah diriltmez" diye yemin ettiler. Hayır; bu, O'nun üzerinde hak olan bir vaidtir, ancak insanların çoğu bilmezler. (Nahl Suresi, 38)

Andolsun bunu, onların arasında öğüt alıp-düşünsünler diye çeşitli biçimlerde açıkladık. Ama insanların çoğu nankörlük edip ayak direttiler. (Furkan Suresi, 50)

Allah başka ayetlerinde insanların çoğunluğuna uyarak yoldan sapan, yaratılış amacını düşünmeyerek Allah'ın emirlerini yerine getirmeyen insanların uğrayacakları sonu da haber vermiştir:

İçinde onlar (şöyle) çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orada (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyaran da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)

Bu nedenle her insanın düşünmesini engelleyen nedenleri ortadan kaldırarak, samimi ve içten bir şekilde Allah'ın yarattığı her olay ve her varlık üzerinde düşünmesi, düşündüklerinden kendisi için bir öğüt ve ders çıkarması gerekir.

Bundan sonraki bölümde bir insanın günlük hayatı içinde karşılaşabileceği bazı olaylar ve varlıklar hakkında neleri düşünebileceğinden bahsedilecektir. Amacımız, burada bahsedilen konuların bu kitabı okuyanlara rehber olması ve bundan sonraki hayatlarını "düşünen ve düşündüklerinden öğüt ve ders alan" kişiler olarak geçirmeleridir.

Üzerinde Düşünülmesi Gerekenler

itabın başından bu yana düşünmenin öneminden, insana kazandırdıklarından, insanı diğer canlılardan ayırt eden çok önemli bir özellik olduğundan söz ettik. Ayrıca düşünmeyi engelleyen nedenlere de değindik. Kuşkusuz tüm bunlardaki amaç, insanları düşünmeye teşvik ederek, yaratılış amaçlarını görebilmelerine, Allah'ın sonsuz ilmini ve kudretini takdir edebilmelerine yardımcı olmaktı.

İlerleyen sayfalarda ise Allah'a iman eden bir insanın bir gün boyunca yaşadığı olaylar karşısında neler düşünmesi gerektiğini, gördüğü olaylardan nasıl ibretler çıkarması, karşılaştığı herşeyde Rabbimiz'in sanatını ve ilmini görerek nasıl Allah'a şükretmesi ve yakınlaşması gerektiğini anlatacağız.

Elbette burada bahsedilecek olanlar bir insanın düşünme kapasitesinin çok küçük bir bölümünü kapsamaktadır. İnsan yaşadığı her an düşünme yeteneğine sahiptir. Ve insanın düşünce ufku öylesine geniştir ki, bunlara bir kısıtlama, sıralama getirmek mümkün değildir. Burada anlatılacak olanların amacı, yalnızca düşünme yeteneğini gereği gibi kullanmayan kişilere bir yol açmaktır.

Unutmamak gerekir ki, ancak düşünen insanlar akledebilir ve diğer canlılardan farklı bir konuma ulaşabilirler. Çevresindeki mucizevi olayları göremeyen, görüp de akledemeyen insanların durumunu Allah ayetlerinde şöyle haber vermiştir:

İnkar edenlerin örneği bağırıp çağırmadan başka bir şey işitmeyip (duyduğu veya bağırdığı şeyin anlamını bilmeyen ve sürekli) haykıran (bir hayvan)ın örneği gibidir. Onlar, sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; bundan dolayı akıl erdiremezler. (Bakara Suresi, 171)

… Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Yoksa sen, onların çoğunu (söz) işitir ya da aklını kullanır mı sayıyorsun? Onlar, ancak hayvanlar gibidirler; hayır, onlar yol bakımından daha şaşkın (ve aşağı) dırlar. (Furkan Suresi, 44)

Allah'ın ayetlerini, yarattığı canlılardaki ve olaylardaki mucizevi yönleri görebilen, dolayısıyla akledebilen insanlar ise ancak düşünen insanlardır. Ve bu insanlar gördükleri küçük büyük herşeyden bir sonuç çıkarabilirler.

Sabah Uyandığında...

İnsanın düşünmeye başlaması için özel bir ortam oluşmasına gerek yoktur. Sabah kalktığı andan itibaren düşünmek için önüne birçok imkan serilir.

Sabah uyanan insanın önünde koca bir gün vardır. Genellikle yorgun veya uykusuz değildir, herşeye yeniden başlamaya hazırdır. Bunu düşünen insanın aklına Allah'ın bir ayeti gelir:

O, geceyi sizin için bir elbise, uykuyu bir dinlenme ve gündüzü de yayılıp-çalışma (zamanı) kılandır. (Furkan Suresi, 47)

Kafasını toparlaması, tam olarak ayılması için yüzünü yıkaması, duş alması yetecektir. Artık insan kendisi için faydalı pek çok şeyi düşünebilecek bir konumdadır. Kahvaltıda ne yiyeceğinden veya evden kaçta çıkması gerektiğinden daha önemli konular vardır ve öncelikle bunları düşünmesi gereklidir.

Öncelikle sabah uyanabilmesi büyük bir mucizedir. Bilincini tamamen kaybetmesine rağmen sabah yine eski bilinci ve kişiliği ile geri dönmüştür. Kalbi atmakta, nefes alabilmekte, konuşabilmekte ve görebilmektedir. Oysa gece uykuya dalarken, bu nimetlerin sabah tekrar verileceğinin hiçbir garantisi yoktur. Üstelik gece boyunca başına herhangi bir felaket de gelmemiştir. Örneğin oturduğu apartmanda bir komşusunun dalgınlığı gaz kaçağına sebep olabilir ve gece büyük bir patlamayla uyanabilirdi. Bulunduğu bölge doğal bir felakete maruz kalabilir, belki hayatını kaybedebilirdi.

Vücudunda başka sorunlar olabilir, örneğin şiddetli bir böbrek sancısı, baş ağrısı ile uyanabilirdi. Ama bunların hiçbiri olmamıştır ve sapasağlam olarak uyanmıştır. Tüm bunları düşününce Allah'ın kendi üzerindeki bu geniş rahmeti ve koruması için O'na şükreder.

Yeni bir güne sağlıklı olarak başlamak, insanın ahireti için daha fazla kazanç sağlayabilmesi için Allah'ın ona bir fırsat daha vermesi demektir.

O halde yapılacak en güzel davranış, günü Allah'ı razı edecek biçimde geçirmektir. İnsan herşeyden önce bunun planlarını kurmalı, kafasını işgal eden düşünceler bunlar olmalıdır. Allah'ı razı etmenin çıkış noktası ise bu konuda O'ndan yardım istemektir. Hz. Süleyman'ın ihlaslı duası bu konuda müminlere örnektir:

... Rabbim, bana, anne ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve

hoşnut olacağın salih bir amelde bulunmamı ilham et ve beni rahmetinle salih kulların arasına kat. (Neml Suresi, 19)

İnsanın Acizliğinin Düşündürdükleri

İnsan, sabah yataktan kalkar kalmaz aciz bir varlık olduğunu fark ederek düşünmeye başlar. Her sabah mutlaka yüzünü yıkaması, dişlerini fırçalaması gerekir. Bunları gören insan diğer acizliklerini de düşünmeye başlar. Örneğin her gün banyo yapmak zorunda olması, incecik derisinin altının bakmakta zorlanılacak kadar kötü görünmesi, vücudunun enfeksiyona son derece açık olması, uykusuzluğa, açlığa ve susuzluğa dayanamaması hep acizliğinin göstergeleridir.

Sabah aynaya bakan bir insanın eğer yaşı ilerlemişse aklına daha başka düşünceler de gelir. Hayatının ortalama ilk 20 senesinden sonrasında ilk yaşlanma belirtileri başlamıştır. 30'lu yaşlara geldiğinde gözaltları, ağız kenarları kırışmaya başlamış, cildinin eski diriliği kalmamış, vücudunun büyük bir bölümünde deformasyon görülmeye başlamıştır. Yaşı daha da ilerledikçe saçları beyazlamış, hatta elleri bile yaşlanmıştır.

Allah, sizi bir za'ftan yarattı, sonra (bu) za'fın ardından bir kuvvet kıldı, sonra bu kuvvetin ardından da bir za'f ve yaşlılık verdi. Dilediğini yaratır. O, bilendir, güç yetirendir. (Rum Suresi, 54)

Bunları düşünen bir insan için yaşlılık dünya hayatının geçiciliğini gösteren, insanın dünyaya hırsla bağlanmasını engelleyen en etkili olaylardan biridir. Yaşlanmaya başlayan kişi artık dünya hayatında geriye bir sayım başladığını anlar. Aslında yaşlanan ve geriye sayımı başlayan, insanın bedenidir. Beden gün geçtikçe çürür, ancak insanın ruhunda bir yaşlanma olmaz. İnsanların çoğunluğu gençliklerinde güzel veya çirkin olmalarının şiddetli olarak etkisi altında kalırlar. Genellikle güzel olan kibirlidir, çirkin olan ise ezik ve mutsuz olur. Yaşlılık ise bedenin güzelliğinin veya çirkinliğinin ne kadar geçici olduğunu, Allah Katında tek geçerli olanın ve insanın tek kazancının Allah'a olan bağlılığı

ile gösterdiği güzel ahlak olduğunu gösteren önemli bir ibrettir.

İnsan bu acizlikleri ile her karşılaştığında, her türlü eksiklikten münezzeh olan, tek kusursuz varlığın Allah olduğunu düşünür ve Allah'ın yüceliğini tesbih eder. Allah insanın sahip olduğu her acizliği bir hikmetle yaratmıştır. İnsanların dünya hayatına bağlanmamaları, dünya hayatında sahip oldukları ile azıp şımarmamaları bu hikmetlerden bazılarıdır. Bunları düşünerek kavrayabilen kişi, ahirette Allah'ın kendisini tüm bu eksikliklerden arındırılmış olarak yaratmasını ister.

Sahip olduğu acizlikler çok önemli bir düşünceyi daha aklına getirir: Kara topraktan çıkan bir gül tertemiz kokarken, insanın bakım yapmadığı takdirde vücudunda oluşan kokunun dayanılmaz olması, özellikle kibirli ve kendini beğenmiş insanların üzerinde düşünerek ibret almaları gereken bir durumdur.

Çamurlu, kara topraktan çıkan bir gül tertemiz kokar.

İnsanın Vücudundaki Bazı Özelliklerin Düşündürdükleri

İnsan sabah aynaya bakmaya devam ederken aklına hiç düşünmediği şeyler de gelebilir. Örneğin insanın kirpikleri, kaşları, kemikleri, dişleri belli bir boya ulaştığında uzamaları durur. Ancak saçlarının uzaması durmaz. Yani uzaması zararlı olabilecek, kötü bir görüntüye neden olacak olan bölümlerin uzaması dururken, uzaması estetik açıdan güzel olabilecek olan saçlar uzamaya devam eder. Bunun yanı sıra kemiklerin uzamasında da tam bir uyum ve oran vardır. Örneğin insanın kol kemikleri daha fazla uzayıp, gövdesi kısa kalmaz. Her biri ne kadar uzaması gerektiğini bilirmiş gibi tam zamanında durur.

Elbette burada sayılanlar vücutta meydana gelen birtakım fiziksel etkenlerin sonucunda oluşur. Ancak düşünen insanın aklına şu da gelir: Bu kimyasal reaksiyonların gerçekleşmesi nasıl sağlanmaktadır? Gereken herşeyin ge-

rektiği kadar büyümesini sağlayan hormonlar, enzimler vücudun içine kim tarafından yerleştirilmiştir? Ve kim bunların miktarını, salgılanma zamanlarını kontrol etmektedir?

Kuşkusuz tüm bunların tesadüfler sonucunda oluştuklarını iddia etmek imkansızdır. İnsanı meydana getiren hücrelerin, hücreleri oluşturan şuursuz atomların böyle kararlar alabilmeleri mümkün değildir. Bunların her birinin insanı en güzel surette yaratan Allah'ın sanatı olduğu apaçık ortadadır.

Yolda Giderken…

İnsanların birçoğu sabah kalkıp hazırlandıktan sonra işyerine, okula gitmek veya dışarıdaki bir işlerini halletmek üzere yola çıkarlar. Bir mümin için bu yolculuk Allah'ın razı olacağı hayırlı işler yapmanın bir başlangıcıdır. İnsan evinden ayrılıp dışarı çıkar çıkmaz önüne düşünmesi gereken sayısız konu çıkar. Etrafta büyük küçük binlerce insan, arabalar, ağaçlar sayılamayacak kadar çok ayrıntı vardır. Burada bir müminin bakış açısı çok nettir. O gördüğü şeylerden mümkün olduğunca faydalanmaya bakar. Olayların arkasındaki sebepleri düşünür. Çünkü karşısında gördüğü manzara Allah'ın bilgisi dahilinde ve O'nun dilemesiyle oluşmuştur. Öyleyse mutlaka bir sebebi vardır. Allah, onu dışarı çıkarıp karşısına bu görüntüleri çıkardığına göre bunlar üzerinde görülmesi ve düşünülmesi gereken şeyler vardır. Sabah kalktığı andan itibaren kendisine dün-

Yolda giderken gördüklerimizde de düşünülecek çok şey vardır.

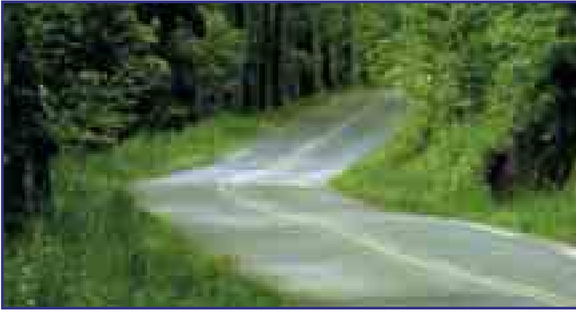

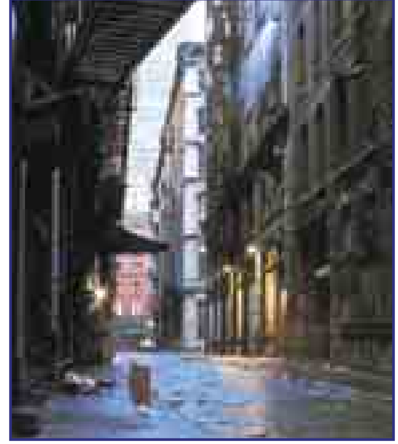
yada ecir (sevap) kazanabileceği bir gün daha verdiği için Allah'a şükretmiştir. Ve şimdi de bu ecirleri kazanabileceği bir yolculuğa başlamıştır. Bunun bilincinde olan kişi, Allah'ın **"Gündüzü bir geçim-vakti kıldık"** (Nebe Suresi, 11) ayetini düşünür. Bu ayet doğrultusunda gününü diğer insanlara faydalı olacak, Allah'ın hoşnut olacağı işler yapacak şekilde geçirmenin planlarını yapar.

Aklında bu planlarla arabasına veya başka bir vasıtaya ulaştığında, yine Rabbimiz'e şükreder. Çünkü gideceği yer ne kadar uzak olursa olsun, oraya ulaşma imkanı vardır. Allah bir kolaylık olarak insanlara ulaşımda kullanabilecekleri pek çok araç yaratmıştır. Özellikle de günümüzde gelişen teknoloji ile bu imkanlar çok daha fazla artmıştır; arabalar, trenler, uçaklar, gemiler, helikopterler, otobüsler.... Bunları düşünen kişinin aklına çok önemli bir konu daha gelir: Teknolojiyi de insanların hizmetine sunan Allah'tır.

Bilim adamları her geçen gün yeni buluşlar yapmakta, hayatımızı kolaylaştıracak yenilikler bulmaktadırlar. Ve bunların tümünü Allah'ın dünyada yarattığı imkanlarla gerçekleştirirler. İşte düşünen insan bunları kendi hizmetine verdiği için de Rabbimiz'e şükrederek yolculuğunu sürdürür.

Düşünen insan, teknolojiyi de insanların hizmetine verenin Allah olduğunu görür.

Yolda giderken görülen güzel bir manzara veya dar ve izbe bir yer insana birçok şeyi düşündürebilir.

Bu düşüncelerle gideceği yere doğru ilerlerken, sokak arasında gördüğü bir çöp yığını, pis koku, karanlık, dar, izbe yerler de insanın aklına çeşitli konular getirir.

Allah dünyada hem cenneti hem de cehennemi hayalimizde canlandırabileceğimiz veya kıyas yoluyla nasıl olabileceklerini tahmin edebileceğimiz mekanlar ve görüntüler yaratmıştır. Çöp yığınları, pis kokular, dar, izbe ve karanlık yerler insanın ruhuna büyük sıkıntı verir. İnsan böyle ortamlarda asla bulunmak istemez. Bunların hepsi cehennemi hatırlatan özelliklerdir ve bu görüntülerle karşılaşan kişinin aklına cehennem ayetleri gelir. Allah Kuran'da cehennemdeki çirkin görüntüleri, karanlığı, pisliği pek çok ayetiyle haber vermiştir:

"Ashab-ı Şimal", ne (mutsuzdur o) "Ashab-ı Şimal."
Hücrelere işleyen kavurucu bir sıcaklık ve kaynar su,
Ve kapkara dumandan bir gölge içindedirler.
Ki o, ne serindir, ne ferahlatıcı (kerim). (Vakıa Suresi, 41-44)

Elleri boyunlarına bağlı olarak, sıkışık bir yerine atıldıkları zaman, orada yok oluşu isteyip-çağırırlar. Bugün bir yok oluşu çağırmayın, birçok (kere) yok oluşu isteyip-çağırın. (Furkan Suresi, 13-14)

Kuran'ın bu ayetlerini hatırlayan kişi, hemen Allah'a kendisini cehennem azabından koruması için dua eder, yaptığı hatalardan dolayı bağışlanma diler.

Bu tür bir düşünmeye yönelmeyen kimse ise gününü söylenerek, her olayda bir suçlu bulmaya çalışarak geçirecektir. Çöpü atanlar ve onu toplamada geciken belediye kafasına takılacak, patronun haksız yere kendisine çıkışması ve daha pek çok konu ile bütün gün aklını meşgul edecektir. Bu boş düşüncelerin ise kendine ahirette hiçbir faydası yoktur. Belki insan "Bir sürü işi bir tarafa mı bırakayım?" diye düşünebilir. Gerçekten de çoğu insan kendisini

düşünmekten alıkoyan asıl konunun dünya üzerinde vermek zorunda olduğu mücadele olduğunu iddia eder. Yiyecek, barınma ve sağlık gibi problemler yüzünden düşünmelerinin mümkün olmadığını söyler. Oysa bu, kaçıştan başka bir şey değildir. İnsanın sorumlulukları ve içinde bulunduğu konum ile düşünmesinin hiçbir ilgisi yoktur. Çünkü Allah'ın razı olması için düşünmeye çabalayan insan, yanında Allah'ın yardımını bulacaktır. Görecektir ki, kendisi için problem olan pek çok konu ardı ardına çözülmekte, düşünmeye her geçen gün daha fazla vakit ayırabilmektedir. Bu ancak müminlerin yaşayıp anlayabilecekleri bir konudur.

Rengarenk Bir Dünyanın Düşündürdükleri

Yolculuğuna devam eden insan, çevresinde her an Allah'ın ayetlerini, yaratılış mucizelerini görmeye, bunlar üzerinde düşünerek Rabbimiz'in yüceliğini takdir etmeye çalışır. Arabanın camından dışarıya baktığında rengarenk bir dünya ile karşılaşır. Bunun üzerine şöyle düşünür: "Peki ya dünya rengarenk olmasaydı, herşey nasıl olurdu?"

Örneğin aşağıdaki resimlere bakın ve siz de düşünün. Hiçbir rengi olma-

yan bir deniz veya bir dağ manzarasından veya bir çiçekten şimdi aldığımız gibi zevk alabilir miydik? Gökyüzünün, meyvelerin, kelebeklerin, giyeceklerin, insanların yüzlerinin görüntüleri şimdi olduğu gibi zevk verir miydi? Rengarenk, cıvıl cıvıl bir dünyada yaşıyor olmamız bize Rabbimiz'in verdiği bir nimettir. Doğada gördüğümüz her renk, canlılardaki renklerin birbirleriyle olan kusursuz uyumu Allah'ın eşsiz sanatının ve benzersiz yaratışının delilleridir. Örneğin bir çiçeğin ya da bir kuşun sahip olduğu renkler ve bu renklerin birbirleriyle uyumu veya renkler arasında yumuşak geçişler olması, doğada hiçbir rengin gözümüzü rahatsız etmemesi, örneğin denizlerin, gökyüzünün, ağaçların renklerinin bizlere rahatlık verecek, gözümüzü yormayacak tonlarda olmaları Allah'ın yaratışının kusursuzluğunu gösterir. Tüm bunları düşünen bir insan, çevresinde gördüğü herşeyin Allah'ın sonsuz ilminin ve kudretinin bir eseri olduğunu anlar. Allah'ın bizlere verdiği tüm bu nimetler karşısında ise "içi titreyerek" Allah'tan korkup sakınır ve nankörlük eden bir insan olmaktan Allah'a sığınır. Allah, Kuran'da renklerin varlığını hatırlatarak, ancak alim olanların yani düşünüp araştıran ve bunlardan sonuç çıkaran insanların Allah korkusuna sahip olduklarını şöyle bildirir:

Allah'ın gökyüzünden su indirdiğini görmedin mi? Böylece Biz onunla, renkleri değişik olan meyveler çıkardık. Dağlardan da beyaz, kırmızı renkleri değişik ve siyah yollar (kıldık). İnsanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da renkleri böyle değişik olanlar vardır. Kulları içinde ise Allah'tan ancak alim olanlar 'içleri titreyerek-korkar'. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlü olandır, bağışlayandır. (Fatır Suresi, 27-28)

Yolda Görülen Bir Cenaze Arabasının Düşündürdükleri

Bir yerlere ulaşmaya çabalayan insanın karşısına aniden bir cenaze arabası çıkabilir. Bu ise aslında insanı kendisine getirebilecek çok önemli bir fırsattır. Karşısına çıkan bu görüntü ona ölümü hatırlatmıştır. Bir gün kendisi de o arabanın içinde olacaktır. Buna hiç şüphe yoktur, ne kadar kaçınsa da er geç ölüm onu bulacaktır. Belki yatağında, belki yolda, belki de tatilde bir yerde bu dünyadan mutlaka ayrılacaktır. Çünkü ölüm kaçınılmaz bir gerçektir.

Bİr insanın karşılaştığı bir cenaze herşeyden önce ona "kendi ölümünü" ve bu dünyanın kısa ve geçici olduğunu düşündürmelidir.

İşte böyle bir anda müminin aklına Allah'ın şu ayetleri gelecektir:

Her nefis ölümü tadıcıdır; sonra Bize döndürüleceksiniz. İman edip salih amellerde bulunanlar; onları, içinde ebedi kalıcılar olarak, altından ırmaklar akan cennetin yüksek köşklerine muhakkak yerleştireceğiz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. Ki onlar, sabredenler ve Rablerine tevekkül edenlerdir. (Ankebut Suresi, 57-59)

İnsanın kendi bedeninin de sonunda tahta bir tabuta konulacağını, üzerinin yakınları tarafından toprakla örtüleceğini, bir mezar taşında adının ve soyadının yazılacağını düşünmesi, onun dünyaya olan bağlılığını ortadan kaldırır. Bunu çok samimi ve gerçekçi bir şekilde düşünen insan bir gün toprağın altında çürüyecek bir bedene sahip çıkmanın ne kadar anlamsız olduğunu görür.

Allah, Ankebut Suresi'ndeki ayetlerde sabredenleri ve tevekküllü olanları ölümlerinden sonra cennetle müjdelemiştir. Bu yüzden bir gün öleceğini düşünen mümin, cennete kavuşabilmek için de Allah'ın emrettiği güzel ahlakı yaşamaya çalışır. Ölümün yakınlığını her düşündüğünde bu konudaki kararlılığı pekişir ve yaşamı boyunca giderek gelişen üstün bir ahlaka sahip olmaya çalışır.

Hep başka düşüncelere öncelik verip, boş kuruntularla hayatlarını geçirenler ise değil bir cenaze arabasıyla karşılaşmak, her gün mezarlık önünden geçseler, hatta yanında çok değer verdikleri biri ölse bile, bunun bir gün mutlaka kendi başlarına da geleceğini düşünmezler.

Gün İçinde…

Mümin gün boyunca karşılaştığı olaylar karşısında hep Allah'ın ayetlerini düşünür, olaylardaki incelikleri kavramaya çalışır.

Karşısına çıkan bir güzelliğe veya bir tersliğe hep Allah'ın hoşnut olacağı güzel ahlak çerçevesinde tepki verir. İman eden bir insan için bulunduğu ortamın bir önemi yoktur; okulda, işte veya alışverişte de olsa hep Allah'ın herşeyi yarattığını düşünerek, O'nun yarattığı güzellikleri, olaylardaki hikmetleri görmeye çalışır, Rabbimiz'in ayetlerine uygun bir yaşam sürer. İnananların bu tavrı ayetlerde şöyle haber verilir:

(Öyle) Adamlar ki, ne ticaret, ne alışveriş onları Allah'ı zikretmek-

ten, dosdoğru namazı kılmaktan ve zekatı vermekten 'tutkuya kaptırıp alıkoymaz'; onlar, kalplerin ve gözlerin inkılaba uğrayacağı (dehşetten allak bullak olacağı) günden korkarlar. Çünkü Allah, yaptıklarının en güzeliyle karşılık verecek ve onlara Kendi fazlından artıracaktır. Allah, dilediğini hesapsız rızıklandırır. (Nur Suresi, 37-38)

Yapılan İşte Karşılaşılan Zorlukların Düşündürdükleri

İnsan gün boyunca çeşitli zorluklarla karşılaşabilir. Ama karşılaştığı zorluk ne olursa olsun Allah'a tevekküllü davranması ve şunları düşünmesi gerekir: "Allah bizi bu dünya hayatında her yaptığımızla ve her düşündüğümüzle denemektedir. Bu, bir an bile aklımızdan çıkarmamamız gereken çok önemli bir gerçektir. Öyle ise yaptığımız herhangi bir işte bir zorlukla karşılaştığımızda veya işlerin yolunda gitmediğini düşündüğümüzde, bu olayların hepsinin bizim tavrımızı denemek için karşımıza çıkartıldığını kesinlikle unutmamalıyız."

İnsanın aklından geçen bu düşünceler, günlük yaşantı içerisinde karşılaşılan büyük veya küçük her olay için geçerlidir. Örneğin bir işyerinde bir yanlış anlamadan dolayı veya birinin ihmali yüzünden yanlış yere ödeme yapılabilir, saatlerce bilgisayarda üzerinde çalışılan bir dosya elektriklerin kesilmesi yüzünden bir anda yok olabilir, bir öğrenci çok fazla çalışmasına rağmen üniversite sınavını kazanamayabilir, takip edilen bir işte birçok bürokratik işlemden dolayı bir insanın günleri kuyruklarda beklemekle geçebilir, sürekli eksik bir belgesi çıkabilir ve bu nedenle işleri aksayabilir, bir insan çok acil yetişmesi gereken bir yere giderken uçağını, otobüsünü kaçırabilir… Herkesin kendi yaşantısı içinde karşılaşabileceği, zorluk ve "terslik" olduğunu zannettiği bu tür sayısız olay vardır.

Ancak bu olayların her birinde imanlı bir insan hemen Allah'ın tavrını ve sabrını denediğini, ölecek ve ahirette hesap verecek olan bir insanın bu olaylara dalıp, bunlara üzülüp vakit kaybetmesinin yersiz olduğunu düşünür. Bütün bu olayların arkasında bir hayır olduğunu bilir. Hiçbir olay karşısında "Eyvah!" demez. Allah'a işlerini kolaylaştırması için dua eder.

Ve bir zorluğun ardından kolaylık geldiğinde, bunun Allah'a ettiği duanın

Terslik gibi görünen olaylarda mutlaka bir hayır olduğunu ve Allah'ın yardımıyla herşeyin en güzel şekilde sonuçlanacağını düşünmek gerekir.

bir karşılığı olduğunu, Allah'ın duaları işiten ve onlara icabet eden olduğunu düşünür ve Allah'a şükreder.

Bunları düşünerek gününe devam eden kişi, neyle karşılaşırsa karşılaşsın, asla ümitsizliğe kapılmaz, endişelenmez, korkup üzülmez, çaresiz durumda kalmaz. Allah'ın herşeyi bir hayır ve güzellik üzerine yarattığını bilir. Üstelik bunu sadece başına gelebilecek büyük olaylarda değil, biraz önce söz ettiğimiz gibi, günlük hayatı içinde, küçük büyük karşılaştığı her detayda düşünür.

Örneğin planladığı önemli bir iş istediği gibi gitmeyen, tam başarı elde

etmek üzereyken son anda ciddi bir aksilikle karşılaşan bir insan düşünün. Bu insan aniden kızar, sıkıntıya düşer, üzülür, kısacası her türlü olumsuzluğu yaşar. Oysa herşeyde bir hayır olduğunu düşünen bir insan Allah'ın bu olayla kendisine gösterdiği hikmetleri düşünüp bulmaya çalışır. Bu şekilde Allah'ın bu konuda daha kesin önlemler alması gerektiğine dikkat çekmiş olabileceğini düşünür. Teknik açıdan gerekli tüm önlemleri alır ve "belki de bu şekilde daha önemli zararların oluşması önlenmiştir" diyerek Allah'a şükreder.

Bir yere yetişmeye çalışırken bineceği otobüsü kaçırırsa, "belki gecikmem veya bu otobüse binmemem beni bir kazadan veya başka bir kötülükten korumuştur" diye düşünebilir. Bunlar sadece birkaç örnektir, "bunun gibi daha birçok hikmeti olabilir" diye de düşünür. Bu örnekler insanın yaşamı içerisinde çok fazla çoğaltılabilir. Ancak önemli olan şudur: İnsanın yaptığı planlar her zaman istediği gibi sonuç vermeyebilir. Kişi kendini bir anda planladığından çok farklı bir ortamda bulabilir. İşte böyle bir durumda tevekküllü davranan, karşılaştığı olayda hayır arayan kişi kazançlıdır. Çünkü Allah ayetinde insanlara şöyle bildirir:

... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi, 216)

Allah'ın ayetinde de bildirdiği gibi, biz bilemeyiz ancak Allah bilir. Dolayısıyla bizim için neyin hayırlı olduğunu, neyin kötü olduğunu bilen de Allah'tır. İnsana tek düşen ise sonsuz merhamet sahibi ve esirgeyen olan Allah'ı dost edinmek ve Allah'a tam bir teslimiyetle teslim olmaktır.

Bir İş Yaparken Düşünülenler

Bir insanın herhangi bir işi yaparken aklının boş kalmaması ve daima hayır yönünde düşünmesi çok önemlidir. Çünkü insan aynı anda birkaç şeyi yapabilme kapasitesine sahiptir. Örneğin araba kullanan, evini temizleyen, spor yapan, yolda yürüyen her insan aynı zamanda hayırlı bir şeyler de düşünebilir.

Temizlik yapan bir insan, Allah'ın kendisine su, deterjan gibi imkanları vermesinden dolayı şükreder. Allah'ın temizliği ve temiz insanları sevdiğini bildiği için yaptığı işi bir ibadet olarak görür ve Allah'ın hoşnutluğunu kazanma-

yı umar. Ayrıca bulunduğu mekanı temizleyerek diğer insanlar için de rahatlatıcı bir ortam sağlamaktan zevk duyar.

Veya herhangi bir iş üzerindeki bir insan, içinden sürekli Allah'a dua eder, yaptığı işi kolaylaştırmasını Rabbimiz'den ister, Allah dilemedikçe hiçbir işte başarılı olamayacağını düşünür. Kuran'da bizlere örnek gösterilen peygamberlerin kendi içlerinde daima Allah'a yöneldiklerini, bir iş üzerindeyken hep Allah'ı düşündüklerini görürüz. Bu kutlu insanlardan biri Hz. Musa'dır. Hz. Musa yolunun üzerinde karşılaştığı kadınların sürülerine su içirmelerine yardımcı olduktan sonra Allah'a yönelmiştir. Bu olay ayetlerde şöyle haber verilmektedir:

> **Medyen suyuna vardığı zaman, su almakta olan bir insan topluluğu buldu. Onların gerisinde de (hayvanları su başına götürmekten çekinen) iki kadın buldu. Dedi ki: "Bu durumunuz ne?" "Çobanlar sürülerini sulamadıkça, biz sürülerimizi sulayamayız; babamız, yaşı ilerlemiş bir ihtiyardır." dediler. Hemencecik onların sürülerini suladı, sonra yine gölgeye çekilerek dedi ki: "Rabbim, doğrusu bana indirdiğin her hayra muhtacım." (Kasas Suresi, 23-24)**

Bu konuda Kuran'da gördüğümüz bir başka örnek de Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'dir. Allah bu peygamberlerin beraber bir iş yaparken diğer iman edenler için hayırlı şeyler düşündüklerini ve Kendisi'ne yönelerek bu konuda dua ettiklerini haber vermiştir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

> **İbrahim, İsmail'le birlikte Evin (Ka'be'nin) sütunlarını yükselttiğinde (ikisi şöyle dua etmişti): "Rabbimiz bizden (bunu) kabul et. Şüphesiz, Sen işiten ve bilensin; Rabbimiz, ikimizi Sana teslim olmuş (Müslümanlar) kıl ve soyumuzdan Sana teslim olmuş (Müslüman) bir ümmet (ver). Bize ibadet yöntemlerini (yer veya ilkelerini) göster ve tevbemizi kabul et. Şüphesiz, Sen tevbeleri kabul eden ve esirgeyensin. Rabbimiz, içlerinden onlara bir elçi gönder, onlara ayetlerini okusun, kitabı ve hikmeti öğretsin ve onları arındırsın. Şüphesiz, Sen güçlü ve üstün olansın, hüküm ve hikmet sahibisin." (Bakara Suresi, 127-129)**

Bir Örümcek Ağının Düşündürdükleri

Minik bir böceğin oluşturduğu ağın kusursuz bir tasarıma sahip olmasında düşünülecek çok şey vardır.

Gününü evinde geçiren bir insanın da düşünebileceği pek çok şey vardır. Örneğin temizlik yaparken evin bir köşesine ağını örmüş bir örümcek görebilir. Eğer normalde kimsenin önemsemediği bu hayvan hakkında düşünmesi gerektiğini fark ederse, kendisine yeni kapılar açıldığını görecektir. Çünkü karşısında gördüğü küçük böcek bir tasarım harikasıdır. Bu örümceğin ördüğü ağda mükemmel bir simetri vardır. Bu şaşırtıcı kusursuzluktaki tasarımı küçücük bir örümceğin nasıl başardığını merak edip biraz araştırdığında başka gerçeklerle karşılaşır: Örümceğin kullandığı ip, aynı kalınlıktaki kauçuktan % 30 daha esnektir. Örümceğin ürettiği bu iplik öylesine üstün bir özelliğe sahiptir ki, insanlar tarafından kurşun geçirmez yelek yapımında örnek alınmaktadır. Yani çoğu insanın basit bir örümcek ağı olarak gördüğü şey, aslında dünyadaki en ideal endüstri malzemeleriyle eşdeğer bir maddedir.

Çevresindeki canlılarda kusursuz bir tasarıma şahit olan insan bu konuda düşünmeye devam ettikçe daha da şaşırtıcı gerçeklerle karşılaşır. Sürekli karşılaştığı halde hiç

Temizlenen bir sinekte birçok ibret vardır.

umursamadığı, hatta sinirlenip öldürmeye çalıştığı bir sineği incelediğinde onun çok titiz ve ayrıntılı bir temizlik anlayışına sahip olduğunu görür. Sinek sık sık bir yere konarak ellerini ve ayaklarını ayrı ayrı temizler. Daha sonra da kanatlarını, yüzüne bulaşan tozları elleri ve ayakları ile ince ince temizler. Temizliğinden emin oluncaya kadar da bu işlemleri sürdürür. Diğer tüm sinek ve böcek çeşitleri de aynı şekilde ve aynı önem ve titizlik içerisinde temizlenirler. Bu da temizlenmeyi onlara tek bir Yaratıcının öğrettiğini göstermektedir.

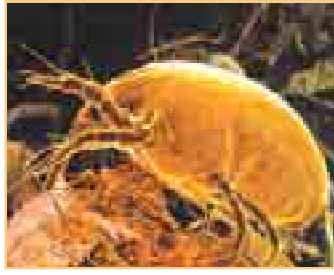
Aynı sinek uçarken kanatlarını saniyede yaklaşık olarak 500 kere çırpar. Böyle bir sürate insan yapısı hiçbir makine dayanamaz, sürtünmeden paramparça olur ve yanar. Fakat sineğin ne kanatlarına ne kaslarına ne de eklemlerine hiçbir zarar gelmez. Rüzgarın şiddetini ve yönünü de hesaplayarak istediği yöne doğru sapmadan uçabilir. İnsan şu an sahip olduğu teknolojiyle bile bu üstün özelliklere ve uçuş tekniklerine sahip bir makine üretmekten çok uzaktır. Ama sinek deyip de geçtiği ve umursamadığı bir canlı, insanın başaramadığı büyük bir işi başarmaktadır. Elbette bunu sineğin kendi kabiliyetleri ve zekasıyla yaptığını iddia etmek mümkün değildir. Sinekteki bu üstün özellikler Allah'ın ona verdiği yeteneklerdir.

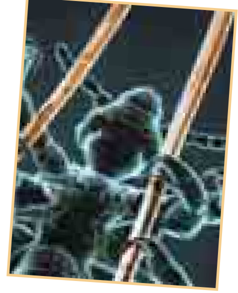
Arıların minik bedenlerinde insanlar için şifa olan balı üretmeleri, üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

İnsan şöyle bir etrafına baktığında gördüğü her noktada gözle görülen ve görülmeyen bir canlılık vardır. Dünya üzerinde canlılığın var olmadığı tek bir santimetrekare dahi mevcut değildir. İnsanlar, bitkiler, hayvanlar görebildiği canlılardır ama bir de bunların yanında göremediği, ama varlıklarından haberdar olduğu canlılar vardır. Örneğin oturduğu evin içinde her yer "akar" ismi verilen mikroskobik canlılarla doludur. Aynı şekilde soluduğu havada sayısız virüs gezmekte ya da bahçesindeki toprakta umulmadık kadar yüksek sayıda bakteri yaşamaktadır.

Görünmeyen akarlar

Dünya üzerindeki inanılmaz yoğunluktaki canlılığı düşünen insanın aklına bir de bu canlılardaki kusursuz sistemler gelir. Gördüğü canlıların tümü Allah'ın sanatının apaçık birer delilidir, ama aynı şekilde mikroskobik canlılarda da büyük mucizeler gizlidir. Gözle göremediğimiz bir virüsün, bakterinin veya akarın kendilerine ait vücut mekanizmaları vardır. Her birinin yaşadığı ortamı, beslenme şeklini, üreme ve savunma sistemlerini Allah yaratmıştır. Bunları düşünen kişinin aklına Allah'ın ayetleri gelir. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

Kendi rızkını taşıyamayan nice canlı vardır ki onu ve sizi Allah rızıklandırır. O, işitendir, bilendir. (Ankebut Suresi, 60)

Hastalıkların Düşündürdükleri

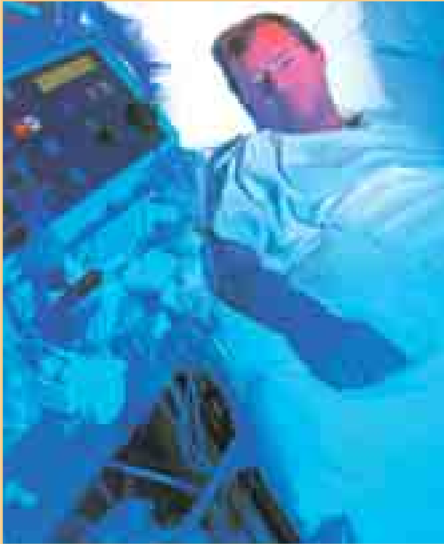
İnsan birçok eksikliği olan ve bu eksikliklerini gidermek için sürekli çaba harcaması gereken bir varlıktır. Hastalıklar insanların acizliklerini çok açık bir şekilde ortaya koyarlar. İnsan bu nedenle kendisi veya bir tanıdığı hastalandığında mutlaka bunun hikmetleri üzerinde düşünmelidir. Düşündüğünde, en basit görülen bir grip hastalığının bile insanların öğüt alabileceği ibretler taşıdığını görür. Böyle bir hastalığa yakalandığında şunları düşünür: Öncelikle gribe neden olan şey gözle bile görülemeyecek kadar küçük bir virüstür. Ancak bu kadar minik bir canlı 60-70 kilo ağırlığında bir insanı güçten düşürmeye, yürüyemeyecek, hatta konuşamayacak kadar bitkinleştirmeye yeter. Çoğu

zaman aldığı ilaçlar, yediği yemekler de bir işe yaramaz. Tek yapabileceği yatıp beklemektir. Vücudunda kendisinin kesinlikle müdahale edemediği bir savaş gerçekleşir. Küçücük bir canlının karşısında insanın eli kolu bağlı kalır. Böyle bir anda ilk aklına gelmesi gereken Allah'ın şu ayetleridir:

Bana yediren ve içiren O'dur;
Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur;
Beni öldürecek, sonra diriltecek olan da O'dur,
Din (ceza) günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da O'dur;
Rabbim, bana hüküm (ve hikmet) bağışla ve beni salih olanlara kat. (Şuara Suresi, 79-83)

Herhangi bir hastalığa yakalanan kişi aynı zamanda sağlıklı dönemlerindeki tavrı ile, hastalandıktan sonraki tavrını karşılaştırıp, ikisinin arasındaki farkı düşünmelidir. Hastalıklı zamanındaki tevazulu halini, Allah'a muhtaç olduğunu nasıl hissettiğini, örneğin bir ameliyata girerken Allah'a nasıl içten ve kuvvetle dua ettiğini hiç unutmaması gerektiğinin farkına varmalıdır.

Bir başkasının hastalığına şahit olduğunda da hemen kendi sağlığını düşünerek Allah'a şükretmelidir. Örneğin bir mümin, bacağı sakat kalmış birini gördüğünde, bacağının kendisi için ne kadar büyük ve önemli bir nimet olduğunu düşünür. Her sabah kalkar kalkmaz rahatlıkla istediği yere yürümenin, gerektiğinde koşabilmenin, kimseye muhtaç olmadan her işini kolaylıkla yapabilmenin Allah'ın birer lütfu olduğunu anlar. Bu şekilde kıyas yaparak düşündüğü için, elindeki nimetlerin değerini daha da iyi kavrar.

Gözle görülemeyen bir virüs koskoca insan bedenini yatağa düşürebilmektedir.

Kibirli, Şımarık, Saldırgan, Kötü Ahlaklı Biri ile Karşılaşıldığında Neler Düşünülür?

Bir insan gün içinde işyerinde veya okulda birçok farklı insanla karşılaşabilir. Elbette bu insanların tümü kendisi gibi güzel ahlaklı, Allah'tan korkan insanlar olmayabilir. Böyle insanlarla karşılaşan kişi yine Allah'ın emrettiği üstün ahlakı yaşar, onlardan asla etkilenmez. Onların sahip oldukları tüm kötü ahlak özelliklerinin nedeninin, Allah korkusuna sahip olmamaları ve ahirete inanmamaları olduğunu bilir. Ve aklına şunlar gelir: Allah insanları cehennem azabı ile korkutmakta ve böylece sonsuz bir azabı düşünerek, dünya hayatındaki davranışlarını düzeltmelerini, gönülden Allah'a yönelmelerini ve dini ihlasla yaşamalarını istemektedir. İnsan böyle büyük ve önemli bir tehditle karşı karşıya olduğunun farkına varırsa, mutlaka bu tehlikeden korunmak için önlemler alacaktır. Ancak bu tehlikeyi düşünmeyen ve dolayısıyla önemini kavrayamayan insanlar, sanki onlar için hazırlanmakta olan ateş ve azap dolu bir mekan yokmuş gibi davranırlar.

Bu gerçeklerin farkında olan kişinin aklına çok önemli başka konular da gelir. Bu insanların her biri cehennem ateşinin kenarında durduklarında tavırları bambaşka olacaktır. Örneğin bugün şımarık, küstah ve kibirli tavırlar sergilemekten kaçınmayan bir insan, hesap gününde tutuklanarak, yerlerde sürüklenerek ve sürekli aşağılanarak cehennem çukurunun yanına getirilse, yüzündeki ifade, tavrı, konuşma üslubu, kullandığı kelimeler böyle olmayacaktır.

Onlar, dinlerini bir eğlence ve oyun (konusu) edinmişlerdi ve dünya hayatı onları aldatmıştı. Onlar, bu günleriyle karşılaşmayı unuttukları ve Bizim ayetlerimizi 'yok sayarak tanımadıkları' gibi, Biz de bugün onları unutacağız. (Araf Suresi, 51)

Veya saldırgan, saygısız, suç işlemeye açık, hiçbir insani vasfı kalmamış bir insan yine aynı şekilde cehennem ateşinin kenarına getirilse, cehennem azabını gördüğü için sonsuz bir pişmanlığa kapılacaktır.

Dünya hayatında dini yaşamamak, ibadetlerini yerine getirmemek için türlü mazeretler sayan biri, cehennemin kapısında beklerken kendisine namaz kılması söylense aynı mazeretleri söyleyemeyecektir.

İşte Allah'tan korkan kişi bu gerçekleri asla aklından çıkarmaz. Cehennem ateşini düşünür ve bu sayede doğru tavrın, doğru sözün, güzel ahlakın ne olduğunu görür. Cehennemin varlığına kesin olarak inandığı ve sürekli olarak düşündüğü için, daima cehennem ateşinin yanı başındaymış gibi ve her yaptığından hesaba çekileceğini düşünerek davranır.

Allah insanlara cehennemi ve hesap gününü düşünmelerini bildirmiştir:

Her bir nefsin hayırdan yaptıklarını hazır bulduğu ve her ne kötülük işlediyse onunla kendisi arasında uzak bir mesafe olmasını istediği o günü (düşünün). Allah, sizi Kendisi'nden sakındırır. Allah, kullarına karşı şefkatli olandır. (Al-i İmran Suresi, 30)

Yemek Yerken…

Allah, yeryüzünü sizin için bir karar, gökyüzünü bir bina kıldı; sizi suretlendirdi, suretinizi de en güzel (bir biçim ve incelikte) kıldı ve size güzel-temiz şeylerden rızık verdi. İşte sizin Rabbiniz Allah budur. Alemlerin Rabbi Allah ne Yücedir. (Mümin Suresi, 64)

Allah insanlara dünyada çeşit çeşit, güzel, temiz, tadanların lezzet aldığı yiyecek ve içecekler vermiştir. Elbette bunların tümü Allah'ın sonsuz lütfunun ve insanlar üzerindeki rahmetinin birer tecellisidir. İnsanlar tek bir çeşit yiyecek ve içecekle de yaşamlarını belki sürdürebilirler ama Allah insanlara sayısız nimet vermiştir; meyveler, sebzeler, çeşit çeşit etler…

Bu nimetlerin tümünün Allah'tan olduğunu bilen mümin de her sofraya oturuşunda bunlar üzerinde düşünür ve Rabbimiz'e şükreder.

Allah insanları çeşit çeşit yiyeceklerle rızıklandırmıştır. Türlü tat ve kokularda hoşumuza giden binlerce yiyecek çeşidi olması, Allah'ın insanlar üzerindeki rahmetinin sayısız göstergelerindendir.

Yemek Yerken Masaya Gelen Meyveleri Görünce Neler Düşünülür?

Kuran'ın pek çok ayetinde Allah'ın insanları türlü yiyecekler vererek nimetlendirdiğinden bahsedilir. Yemek sofrasına oturan bir kişinin önüne bu nimetler dizilmiştir. Topraktan çıkan çeşit çeşit bitkiler, hayvanların ürünleri sofraları süsler. İnsan bunlardan zevk alacak şeklide yaratılmıştır. Her biri birbirinden lezzetli olan bu yiyecekler aynı zamanda insanın yaşaması için de gereklidir. Bir düşünelim yaşamamız için gerekli olan gıdaların hiç lezzetleri olmasa ya da tatları çok kötü olsa ne yapardık? Veya çok lezzetli olmalarına rağmen bunlar bize zararlı olsaydı... Veya sadece birkaç çeşit yiyecek olsaydı ve insan bunlardan sadece ayakta kalmak için faydalanıyor olsaydı? Sofrada gördüğünüz şekilde bir tablo ile karşılaşmanızın tek sebebi Allah'ın size olan lütfu ve rahmetidir. İnsan sadece meyveler hakkında bile düşünse üzerindeki nimeti fark edecektir.

Oturduğu yemek sofrasında çeşit çeşit meyveleri gören şuurlu bir insan şunları düşünür:

✦ Kapkara bir çamurun içinden, rengarenk, farklı farklı kokularda, içleri mis gibi tertemiz olan meyvelerin çıkması, her birinin tadının çok hoş ve lezzetli olması Allah'ın insanlara sunduğu büyük bir nimettir.

✦ Muz, mandalina, portakal, kavun, karpuz kısacası tüm meyveler hep ambalajları ile yaratılmışlardır. Hepsinin kabuğu meyveyi çürümekten, bozulmaktan korur. Kokuları da ambalajlarının içinde saklıdır. Ambalajları açıldığında ise bir süre sonra kararmaya ve bozulmaya başlarlar.

✦ Meyvelerin her biri tek tek incelendiğinde birçok inceliklerinin bulunduğu görülür. Örneğin portakal ve mandalina özel olarak dilimlenmiştir. Bir bütün halinde olsalardı o kadar sulu bir meyveyi yemek insan için zor olabilirdi. Ama Allah bunları küçük dilimler haline getirerek insanlara kolaylık sağlamış ve bir güzellik sunmuştur. Şüphesiz meyvenin içindeki bu kusursuz, ihtiyaca yönelik ve son derece estetik tasarım, üstün bir ilim sahibi olan Allah'ın yaratışının delillerindendir.

✦ Örneğin çilek, görüntüsü ve tadı ile çok özel bir meyvedir. Üzerindeki motifleri sanki milim milim ölçülerek işlenmiş gibidir. Kırmızı ve estetik biçiminin üzerinde yeşil yaprakları ile Allah'ın eşsiz sanatının eserlerinden biridir. Tadındaki ve kokusundaki güzellik, çekirdeksiz ve kabuksuz olduğu için yenmesinde hiçbir güçlük olmaması insana cennet meyvelerini hatırlatır. Toprağın neredeyse içinde yetişen bir meyvenin bu kadar güzel ve çarpıcı bir renge, bu kadar güzel bir kokuya sahip olması, onu örneksiz yaratan, sanatını, aklını ve ilmini yarattığı varlıklarda gösteren Rabbimiz'i bizlere tanıtır.

✦ Her mevsimde ayrı meyvelerin bulunması da üzerinde düşünmeye değer bir konudur. Örneğin kışın insanların en fazla vitamine ihtiyaçları oldukları dönemde, mandalina, portakal ve greyfurt gibi C vitamini yönünden zengin meyvelerin olması, yazın da insanların susuzluğunu gidererek ferahlamalarını sağlayan kiraz, kavun, karpuz, şeftali gibi meyvelerin çıkması Allah'ın insanlara lütfu ve nimetidir.

Allah, gökleri ve yeri yaratan ve gökten su indirip onunla size rızık olarak türlü ürünler çıkarandır… (İbrahim Suresi, 32)

✦ Meyvelerin dallarındaki veya ekili haldeki görüntüleri de Allah'ın sunduğu birer güzelliktir. Kupkuru bir odunun üstünde içi sulu, bir çoğunun dışı özellikle cilalanmış gibi, dalına sımsıkı bağlanmış yüzlerce meyve görüntüsü, her birini Allah'ın yarattığının delillerindendir. Örneğin salkım salkım üzümler, sanki tek tek asma dallarına yerleştirilmiş gibidir. Allah her birini örneksiz ve eşsiz yaratmıştır. Dallarındaki görüntüleri ise insanların hoşuna gidecek şekle sokulmuştur. Bu nedenle Allah Kuran'da cenneti tasvir ederken, **"(Meyvelerin) Gölgeleri onlara pek yakın ve devşirilmeleri kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmış"** (İnsan Suresi, 14) ayetiyle cennet meyvelerinin devşirilmeye, yani dallarından koparılmaya hazır olduklarını bildirmektedir.

Elbette burada sayılanlar yalnızca sınırlı birkaç örnektir. Allah'ın yarattığı nimetler sayılarak bitirilemeyecek kadar çeşitlidir. Yemek sofrasında bunun farkına varan kişinin aklına Allah'ın bir başka ayeti gelir:

> **Yaratan, hiç yaratmayan gibi midir? Artık öğüt alıp-düşünmez misiniz? Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 17-18)**

Tatların ve Kokuların Düşündürdükleri

İnsan bu şekilde düşünmeye devam ettikçe, Allah'ın yarattığı güzellikleri ve incelikleri daha çok fark etmeye başlar. Vicdanlı bir insan tüm bunları düşünürken, aynı zamanda Allah'ın sunduğu bu nimetlerden zevk alabilmenin de yine Rabbimiz'in büyük bir lütfu olduğunu aklından geçirir. Özellikle Allah'ın insanlara verdiği tat ve koku alma duyularının dünyadaki birçok güzelliği algılamamıza yaradığını hatırlar. Ve şöyle düşünür: Eğer koku alma duyumuz olmasaydı gülün kokusundan, yediğimiz meyvelerden, ızgaradan şimdi aldığımız zevki alamazdık. Eğer tat alma duyumuz olmasaydı çikolatanın, şekerlerin, etin, çileğin ve diğer nimetlerin eşsiz tatlarının hiçbirini fark edemeyecektik.

Unutmamak gerekir ki, renksiz, tadsız ve kokusuz bir dünyada da yaşıyor olabilirdik. Ve Allah bunları bize nimet olarak vermemiş olsaydı, bu güzellikleri biz hiçbir şekilde elde edemezdik. Ancak Allah hem kokuları ve tatları hem de bunları algılayabilecek duyu sistemlerini yaratarak insana sonsuz rahmetinden bağışlamıştır.

Bahçede Gezerken…

Doğada Görülen Güzelliklerin Düşündürdükleri

Allah'a iman eden insan doğada gördüğü güzellikler karşısında Rabbimiz'i tesbih eder. Var olan tüm güzellikleri herşeyin hakimi olan Allah'ın yarattığının farkındadır. Tüm güzelliklerin Allah'a ait olduğunu, O'nun Cemal sıfatının tecellileri olduğunu bilir.

İnsan doğada gezerken karşısına her zamankinden fazla güzellik çıkar. Tek bir ottan sarı bir papatyaya, kuşlardan karıncalara kadar herşey üzerinde düşünmeyi gerektiren ayrıntılarla doludur. İnsan bunlar üzerinde düşündükçe Allah'ın güç ve kudretini anlar.

Örneğin kelebekler son derece estetik ve göze hoş gelen varlıklardır. İncecik tül gibi kanatlarının üzerindeki simetri, desenlerin elle çizilmiş gibi son derece muntazam olması, birbiriyle uyumlu, fosforlu renkleri ile Allah'ın benzersiz sanatının ve üstün yaratma gücünün delillerindendir.

Aynı şekilde yeryüzündeki sayısız çeşitteki bitkiler ve ağaçlar da Allah'ın yarattığı güzelliklerdendir. Her biri birbirinden tamamen farklı renklere sahip çiçekler, farklı görünümdeki ağaçlar insanlara zevk verecek görünümde yaratılmışlardır.

İman eden kişi, gül, menekşe, papatya, sümbül, orkide, karanfil ve diğer çiçeklerin nasıl olup da bu kadar pürüzsüz yüzeyleri olduğunu, tomurcuğun içinden hiçbir buruşukluk olmadan dümdüz ütülenmiş gibi nasıl çıkabildiklerini düşünür.

Tomurcuklarından ütülenmiş gibi buruşmadan çıkan çiçekler...

Hoşumuza giden her görüntü Allah'ın sanatını tanıtır. Bir bahçenin güzelliğini gören insan "MaşaAllah, Allah'tan başka kuvvet yoktur" diyerek Allah'ı yüceltmelidir.

İnsanın doğada gördüğü tüm güzellikler, Allah'ın üstün ve benzersiz yaratma gücünün delilleridir. Cennet ise dünyadaki güzelliklerle kıyaslanamayacak kadar kusursuz olacaktır.

Allah'ın yarattığı bir diğer güzellik de bu çiçeklerin olağanüstü kokularıdır. Örneğin bir gülün sürekli etrafına yaydığı, hiç değişmeyen yoğun bir kokusu vardır. En son teknolojiyle bile bu gül kokusunun birebir benzeri yapılamamaktadır. Laboratuvarlarda bu kokunun taklidi yapılmaya çalışıldığında ortaya çıkan sonuç son derece yetersizdir. Bir gülün kokusuna benzetilmeye çalışılarak üretilen kokular genellikle insanda rahatsızlığa neden olan ağır kokulardır. Oysa gül kokusu insanda hiçbir rahatsızlığa neden olmaz.

İman eden kişi bunların her birinin insanın Allah'ı tesbih etmesi, yarattığı güzelliklerde Allah'ın sanatını ve ilmini tanıyabilmesi için yaratılan varlıklar olduğunu bilir. Bu nedenle bahçesinde gezerken bu güzellikleri gördüğünde **"MaşaAllah, Allah'tan başka kuvvet yoktur"** (Kehf Suresi, 39) diyerek Allah'ı yüceltir. Allah'ın tüm bu güzellikleri insanların hizmetine sunduğunu ve ahirette bunlarla kıyas edilemeyecek üstünlükteki güzellikleri iman edenlere vereceğini hatırlar. Ve bundan dolayı Rabbimiz'e karşı duyduğu sevgi kat kat artar.

Bahçede Gezerken Gördüğünüz Bir Karınca Üzerinde Hiç Düşündünüz mü?

İnsanlar genellikle çevrelerinde gördükleri canlılar üzerinde düşünmeyi çok gerekli görmezler. Her gün gördükleri canlıların çok ilginç özellikleri olabileceği akıllarına gelmez. Oysa iman eden bir insan için Allah'ın yarattığı her canlı kusursuz bir yaratılışın izlerini taşır. İşte karıncalar da bu canlılardandır.

İman eden bir insan bahçede dolaşırken gördüğü bir karıncayı görmezlikten gelerek geçip gitmez. Onun şaşkınlık verici özelliklerini görerek Allah'ın kusursuz yaratışına şahit olur.

Örneğin bir karıncanın yürüyüşünü dahi incelemek düşündürücüdür. Milimetrik bir inceliğe sahip olan bacaklarını son derece düzenli bir şekilde arka arkaya hareket ettirir, üstelik hangi bacağının önce, hangisinin sonra geleceğini çok iyi bilir. Hiç şaşırmadan hızlı hızlı hareket edebilir.

Bu küçücük böcek, kendi bedeninden çok daha büyük kırıntıları yüklenir. Canla başla onları yuvasına taşır. Kendi bedeniyle kıyaslandığında çok uzun mesafeler kat eder. Uçsuz bucaksız bir toprak zeminde görünürde hiçbir yol gösterici olmamasına rağmen yuvasını bulabilir. Üstelik bu yuvanın girişi insanın dahi tespit etmekte hayli zorlanacağı küçüklükte olmasına rağmen, o hiç yanılmaz ve nerede olursa olsun bu yuvayı bulur.

İnsan bahçede arka arkaya dizilmiş, büyük bir gayretle yuvalarına yiyecek taşımaya çalışan karıncaları görünce bu küçücük canlının böylesine canla başla çalışması için ne gibi bir amacı olabilir diye düşünür. Ardından bir karıncanın sadece kendisi için değil, kolonisindeki diğer bireyler, kraliçe karınca ve yavrular için de sürekli yiyecek taşıdığını fark eder. Bu kadar küçük ve gelişmiş bir beyni bile olmayan karıncanın bu ça-

Büyük bir gayretle yuvasına yiyecek taşıyan bir karınca.

lışkanlığı, disiplini, fedakarlığı nereden bildiği, üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Tüm bunları düşündükten sonra vardığı sonuç ise şöyledir: Karıncalar da tüm diğer canlılar gibi Allah'ın ilhamı ile hareket ederler, yalnızca O'nun emrine uyarlar.

Sarmaşıkların "Şuurlu" Hareketlerinin Düşündürdükleri

Bahçede dolaşmakta olan bir mümin Allah'ın yarattığı güzelliklerden biri olan sarmaşıklarla karşılaştığında, onlar üzerinde de düşünür. Çünkü düşünen bir insan için çevresindeki her varlıkta ders alınacak deliller vardır.

Örneğin sarmaşıkların kendilerini bir dala veya herhangi bir cisme dolamaları insanın üzerinde dikkatle düşünmesi gereken bir olaydır. Eğer bu büyüme bir yere kaydedilip, daha sonra hızlı çekimde izlense, sarmaşığın sanki şuurlu bir varlık gibi hareket ettiği görülür. Sanki biraz ilerisinde bir dal olduğunu görüyormuş gibi o dala doğru kendini uzatır ve adeta kement atarak dala kendini bağlar. Hatta bazen birkaç kez dolanarak kendini sağlama alır. Bu şekilde hızla ilerler, yolu bittiğinde geri dönerek veya aşağı doğru inerek kendine yeni bir yol bulur. İşte bunlara şahit olan mümin Allah'ın yarattığı tüm canlıları kendilerine özgü, kusursuz sistemlerle yarattığını bir kez daha görür.

Sarmaşığın kendini bir cisme dolaması şuurlu bir varlığın hareketine benzer.

Ayrıca bir sarmaşığın hareketlerini izlemeye devam ettikçe onun önemli bir özelliğine daha şahit olur. Sarmaşığın yanlara kollar çıkararak, kendini bulunduğu duvarın üzerine kuvvetlice yapıştırdığını görür. Şuursuz bir bitkinin ürettiği yapıştırıcı o kadar güçlüdür ki, yapıştığı duvardan çıkartırken duvarın boyasını dahi sökebilir.

Böyle bir bitkinin varlığı, bunları görüp üzerinde düşünen mümine bu bitkiyi yaratmış olan Allah'ın kudretini bir kez daha gösterir.

Ağaçların Düşündürdükleri

Ağaçları her gün her yerde görürüz ama, çok yüksek bir ağacın en ucundaki dalın, en uç yaprağına kadar suyun nasıl ulaşabildiğini hiç düşündünüz mü? Bir benzetme yaparak bundaki olağanüstülüğü daha iyi anlayabiliriz. Apartmanınızın bodrum katındaki deponun içindeki suyun, hidrofor veya herhangi güçlü bir motor kullanmadan üst katlara çıkması imkansızdır. Hatta ilk kata bile suyu gönderemezsiniz. Öyle ise ağaçlarda da hidrofor benzeri güçlü bir pompalama sistemi bulunmalıdır. Aksi takdirde ağacın gövdesine ve dallarına su ulaşamayacağı için ağaçlar kısa sürede ölebilirler.

Ancak Allah her ağacı gerekli tüm teçhizatı ile birlikte yaratmıştır. Hatta birçok ağaçtaki pompalama sistemi insanın kendi oturduğu apartmanla kıyas dahi edemeyeceği kadar üstündür. İşte çevresindeki herşeye "gören bir göz"le bakan kişinin, bu varlıkları gördüğünde düşündüğü konulardan biri de budur.

Bir diğer konu ise, yapraklarla ilgilidir. Gördükleri üzerinde düşünen bir insan ağaca baktığında üzerindeki yaprakları, alışık olduğu sıradan yapılar olarak değerlendirmez. Onlarla ilgili birçok insanın aklına gelmeyen şeyler düşünür. Örneğin yapraklar çok narin yapılı varlıklardır. Ancak buna rağmen kavurucu sıcağın altında bile kurumazlar. İnsan 40 derece sıcağın altında biraz kalsa derisinin rengi değişir, fazlasıyla su kaybeder. Ancak yapraklar incecik damarlarından çok az su alabilmelerine rağmen günlerce, hatta aylarca kavurucu sıcağın altında kavrulmadan yemyeşil kalabilirler. İşte bu, Allah'ın herşeyi benzersiz bir ilimle yarattığını gösteren bir yaratılış mucizesidir. İman eden insan da bu yaratılış mucizesi üzerinde düşünerek Rabbimiz'in büyüklüğünü bir kez daha görüp tesbih edebilir.

Kuru bir odundan yemyeşil ve canlı yaprakların çıkması, metrelerce yükseklikteki yaprakların incecik damarlarına kadar suyun ulaşabilmesi, yaprakların kızgın güneşin altında dahi kurumamaları... Bunlar ağaçların düşündürdüğü sayısız konudan sadece birkaçıdır.

Gazete Okurken ve Televizyon Seyrederken…

İnsanlar genellikle gün içinde veya akşam evlerine dönünce gazete ve televizyon haberlerini takip ederler. Bu haberlerde de vicdanlı bir insan için üzerinde düşünüp öğüt alacak, Allah'ın ayetlerini görecek konular vardır.

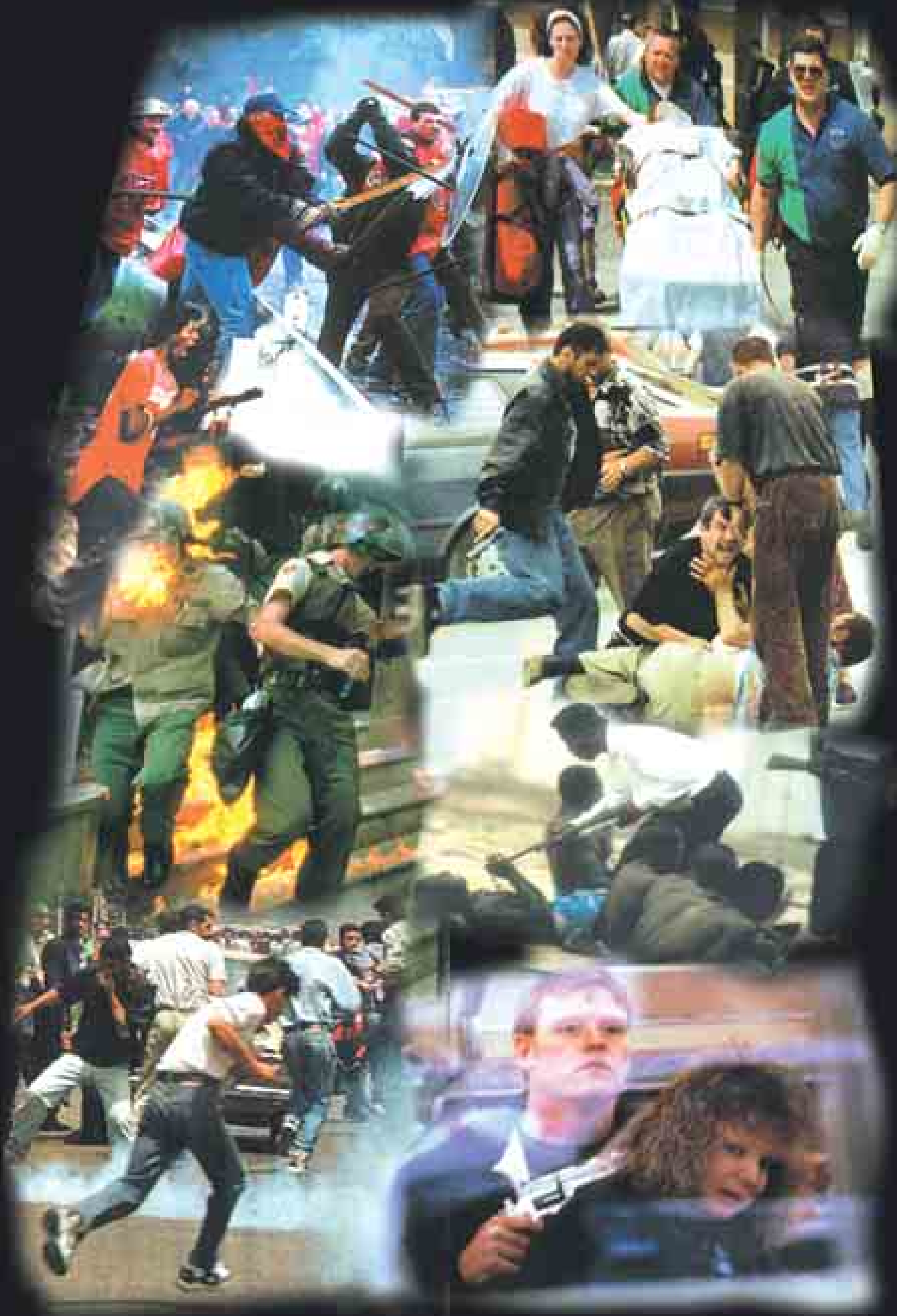
Saldırı, Şiddet, Cinayet Olaylarının Sıklığının Düşündürdükleri

Her gün gazetelerin üçüncü sayfalarında ve televizyon haberlerinde birçok adam öldürme, yaralama, hırsızlık, soygun, dolandırıcılık, intihar gibi olayların haberlerine rastlanır. Bu olayların bu kadar sık gerçekleşmesi, insanların büyük bir bölümünün bu tarz suçları işlemeye bu kadar açık olmaları ise insana Allah'ın dinini yaşamayan insanların uğradıkları zararları gösterir. Bir insanın para almak için küçücük bir çocuğu rehin alabilmesi, ona çok büyük bir korku yaşatması, hatta öldürebilmesi, silahını doğrultup hiç tereddüt etmeden bir insanın yüzüne ateş edebilmesi, bir diğerinin rüşvet alması, intihar etmesi, dolandırıcılık yapması… Bunların hepsi bu insanların Allah'tan korkmadıklarının, ahiretin varlığına inanmadıklarının bir göstergesidir. Allah'tan korkup sakınan, ahirette hesap vereceğini bilen bir insan bunların herhangi birini asla yapamaz. Çünkü bunların her biri ahirette cehennemle karşılık görecek olan eylemlerdir.

Allah korkusu olan toplumlarda bu görüntülerin hiçbiri yaşanmaz.

Bir insan "ben ateistim, Allah'a inanmıyorum ama rüşvet almam" diyebilir. Ancak Allah korkusu olmayan bir insanın bu sözü kesinlikle geçerli olmaz. Çünkü bulunduğu koşullar değiştiğinde sözünde durmaması ihtimali son derece kuvvetlidir. Örneğin bu insanın acil bir sebepten dolayı para bulması gerektiğinde, karşısına hırsızlık yapabileceği veya rüşvet alabileceği bir ortam çıksa, bu sözünde durmayabilir. Veya böyle bir insanın kendi canının tehlike altında olduğu bir durumda yine sözünde durması beklenmez. Söz konusu kişi zor bir durumda rüşvet almaktan kaçınsa bile, başka bir haram fiile yönelebilir. Ancak Allah korkusu olan bir insan için koşulların veya mekanın değişmesi hiçbir şeyi değiştirmez. İman eden bir insan, her ne olursa olsun asla ahirette hesabını veremeyeceği şeyi yapmaz.

Bu nedenle her gün gazetelerde, televizyonlarda, dost meclislerinde şikayet edilen, "bu topluma neler oldu böyle" dedirten olayların nedeni dinsizliktir. Tüm bu haberleri gören mümin, bunların üzerinden geçip gitmez, tek çözümün insanlara dini anlatmak, manevi değerleri canlandırmak olduğunu düşünür. Çünkü Allah'tan korkup sakınan, ahirette hesap vereceğini bilen insanların oluşturduğu toplumda bu türlü olayların yaşanması imkansızdır. Böyle bir toplumda huzur ve güven en yüksek derecede yaşanır.

Sabahlara Kadar Süren Tartışma Programlarının Düşündürdükleri

Yine gördükleri üzerinde düşünmeye devam eden kişi için, televizyonlarda yer alan tartışma programları da ibret vericidir.

Bu tartışma programlarına, o günün konusuyla en yakından ilgili ve o konuda en fazla bilgi sahibi kişiler çağırılır. Bu kişiler saatlerce bir konu hakkında konuşurlar ancak hiç kimse işin içinden çıkamaz ve bir sonuca da varamaz. Halbuki o tartışma programına katılanlar, bu konuyu çözebilecek yetkiye sahip olan kişilerdir.

Üstelik birçok konunun çözümü aslında son derece açıktır. Ancak insanların kişisel çıkarları, çevrelerinin etkisi altında kalmaları, samimi bir çözüm arama yoluna gitmektense kendi isimlerini ön plana çıkartma gayretleri tüm işleri çıkmaza sokar.

Tüm bunlara şahit olan vicdanlı bir insan, bu olayların kaynağının da in-

sanların Allah'ın dininden uzak olmaları olduğunu düşünür. Çünkü Allah'a iman eden bir insan asla sorumsuz, çözümsüz ve vurdum duymaz bir yapı sergileyemez. Allah'ın karşısına çıkardığı her olayda bir hikmet olduğunu, dünyada her an denenmekte olduğunu, aklını, gücünü, bilgisini Allah'ın razı olacağı şekilde kullanması gerektiğini bilir.

Ayrıca bu tür programları seyreden bir mümin Allah'ın bir ayetini hatırlar:

... İnsan, herşeyden çok tartışmacıdır. (Kehf Suresi, 54)

Bu tarz programlarda rastlanan ortam insanların tartışmacı, daha doğrusu kavgacı yönünü ortaya çıkarır. Bu kişilerin çoğunlukla kendilerine yöneltilen soruyu bile algılayamamaları, sadece kendi söyleyeceklerine takılıp bir an önce onu söylemeye çalışmaları, birbirlerinin sözünü kesmeleri, seslerini kolaylıkla yükseltip hemen itidallerini kaybederek sinirlenmeleri, hatta karşılarındaki insanlara hakaretler yağdırmaya başlamaları, bu kişilerin olumsuz yönlerini ortaya koymaları açısından önemlidir.

Allah korkusu olan, yüzde yüz samimi ve dürüst insanların toplandığı bir mecliste bu tür uzayan ve sonuçsuz kalan bir ortam kesinlikle oluşmaz. Amaç Allah'ın razı olacağı çözümü getirmek ve insanlara en fazlasıyla fayda sağlamak olduğu için, akla ve vicdana en uygun olan yöntem bulunur ve hiç vakit geçirilmeden uygulanır. Herkes vicdanen alınan karardan tatmin olacağı için herhangi bir tartışma ortamı da oluşmaz.

Bir kişinin itirazı olduğunda ise, eğer bu kişinin itirazı haklı nedenlere dayanıyorsa ve gösterdiği yol daha doğru ise, hemen bu teklif geçerli sayılır. Çünkü Allah'tan korkup sakınan insanlar, diğerleri gibi kibirlenerek laf anlamaz bir tavır göstermezler. Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi **"... Ve her bilgi sahibinin üstünde daha iyi bir bilen vardır"** (Yusuf Suresi, 76) diyerek, en doğru olanı uygularlar.

Aksi bir ortam, yani sabahlara kadar süren ve hiçbir sonuç alınamayan tartışmalar, insanlara dinin sunduğu güzel ahlakın ve yüksek karakterin yaşanmadığı bir ortamda neler olabileceğini göstermesi açısından düşündürücüdür.

Dünyanın Dört Bir Yanındaki Açlık ve Sefaletin Düşündürdükleri

Gazete ve televizyon haberlerinde sıkça rastlanan konulardan biri de insanlar arasında yaşanan adaletsizliktir.

Dünyanın bir yanında son derece zengin ve refah düzeyi çok yüksek ülkeler, bir yanında da yiyecek yemeği, en basit hastalığını bile tedavi edecek ilacı olmayan, bakımsızlıktan art arda ölen insanlar bulunmaktadır. Bu durumun gösterdiği ilk gerçek ise dünyada var olan zulüm sistemidir. Zira zengin birkaç ülke için buradaki insanların kurtarılmaları son derece kolaydır. Örneğin Afrika'da açlıktan ölen insanların yakınında, orada bulunan elmas madenlerinden zengin olmuş ve çok gelişmiş bir medeniyeti yaşayan toplumlar bulunmaktadır. Sefalet ve açlık içinde yaşayan ve ölüme terk edilen bu insanların yerlerinin değiştirilmesi veya bulundukları yerde onların ihtiyaç duydukları imkanların sağlanması son derece kolayken, onlarca yıldır bu insanlar için köklü bir çözüm aranmamaktadır. Oysa bu insanlara yardım etmek birkaç kişinin yapabileceği bir iş değildir. Köklü çözümler bulunabilmesi için, birçok insanın fedakarlık ve özveride bulunması gerekir. Ancak böyle bir konuya sahip çıkan insan sayısı dünya üzerinde çok azdır.

Bunların yanı sıra dünyanın her yanında trilyonlarca lira çeşitli nedenlerle israf edilmektedir. Bir yanda yemeğinin tadını beğenmediği için çöpe atan, bir yanda da yiyecek yemek bulamadığı için ölen insanlar bulunması, dünyada din ahlakını yaşamamanın getirdiği bir zulüm ortamının bulunduğunun çok açık delilidir.

Bunları gören kişi, bu zulmü ortadan kaldıracak tek şeyin Allah'ın emrettiği ahlakın yaşanması olduğunu düşünür. Çünkü Allah'tan korkan ve daima vicdanı ile davranan insanlar böyle bir zulme ve haksızlığa izin vermezler. Hiçbir gösterişe izin vermeden, dünyanın gerekirse tüm imkanlarını seferber ederek ihtiyaç içindeki insanlara hızlı, kesin ve kalıcı çözümlerle yardım ederler.

Yoksullara ve ihtiyaç içinde olanlara yardımda bulunmanın Allah'tan ve ahiret gününden korkup sakınan insanlara ait bir özellik olduğu ayetlerde şöyle anlatılır:

Ve onların mallarında belirli bir hak vardır: Yoksul ve yoksun olan(lar)için. Onlar, din gününü tasdik etmektedirler. Rablerinin azabına karşı (daimi) bir korku duymaktadırlar. (Mearic Suresi, 24-27)

Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz size, ancak Allah'ın yüzü (rızası) için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür. Çünkü biz, asık suratlı, zorlu bir gün nedeniyle Rabbimiz'den korkuyoruz." (İnsan Suresi, 8-10)

Yoksulu doyurmamak ise Allah korkusu olmayan, dinsiz insanların özelliğidir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

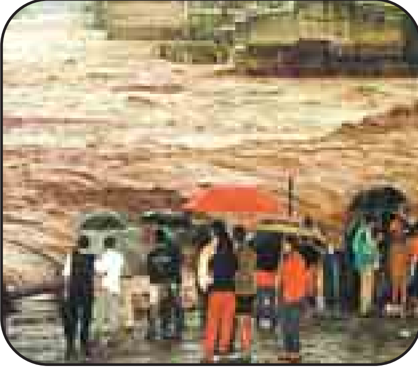
(Allah buyruk verir:) "Onu tutuklayın, hemen bağlayın. Sonra çılgın alevlerin içine atın. Daha sonra onu, uzunluğu yetmiş arşın olan bir zincire vurup gönderin. Çünkü, o, büyük olan Allah'a iman etmiyordu. Yoksula yemek vermeye destekçi olmazdı. Bundan dolayı bugün, kendisine hiçbir sıcak dost yoktur. İrin ve kan karışımından başka bir yemek yoktur. Bunu da, hata edenlerden başkası yemez." (Hakka Suresi, 30-37)

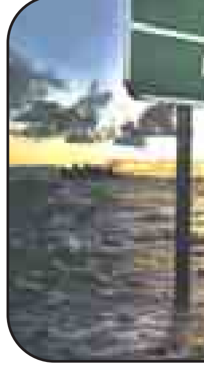
Tüm Dünyada Meydana Gelen Afetlerin Düşündürdükleri

İnsanların televizyonlarda veya gazetelerde çok sık rastladıkları haberlerden biri de afet haberleridir. Yeryüzünde her an insanlar bir felaketle karşılaşabilirler. Hiç umulmayan bir anda şiddetli deprem olabilir, yangın çıkabilir, sel baskını olabilir. Bu haberleri gören bir insan, Allah'ın herşeye güç yetirdiğini, dilediği takdirde bir şehrin altını üstüne getirebileceğini düşünür. Bunları düşündüğünde görür ki, insanın Allah'tan başka sığınacağı ve yardım isteyeceği bir varlık yoktur. En sağlam binalar, en ileri teknoloji ile donatılmış şehirler bile Allah'ın azabına karşı koyamaz; bir anda yerle bir olabilirler.

Gazete ve televizyonlarda sık sık rastlanan afet haberlerinde de düşünülmesi gereken hikmetler vardır.

1. Honduras'ta sel felaketi, 2. Mali-Gao'da şiddetli rüzgarın oluşturduğu bir felaket, 3. Nehirlerin taşması sonucunda sular altında kalan sahil şehri 4. sualtında kalmış bir başka şehir, 5. Yerle bir olan bir şehir. Tüm bu görüntüler insanların düşünüp ibret almaları içindir.

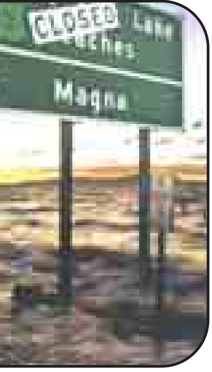
Ayrıca bu felaket haberlerini duyan veya okuyan kişi, Allah'ın bu şehre felaketi bir hikmet üzere verdiğini de düşünür. Allah Kuran'da azgınlık yapan kavimleri öğüt alıp düşünsünler veya yaptıklarının karşılığını bulsunlar diye dünyada da azaba uğrattığını bildirmektedir. O halde bu topluluk da Allah'ın hoşnut olmayacağı bir ahlakı yaşıyorsa, belki de Allah'ın azabına uğramış olabilir. Veya Allah bu insanları dünyada birtakım zorluklarla deniyor da olabilir.

Bu ihtimalleri düşünen insan, tüm bunların kendi başına da gelmesinden korku duyar ve davranışları için Allah'tan bağışlanma diler.

Hiçbir insan veya hiçbir kavim başına gelecek olan azabı Allah dilemedikçe engelleyemez. Bu, ister dünyanın en zengin ve en güçlü ülkesi olsun,

isterse coğrafi açıdan hiçbir riskli durumu olmayan bir yer olsun. Allah hiçbir ülkenin başına gelecek bir felaketi önleyemeyeceğini şöyle bildirir:

> **O ülkeler halkı, geceleri uyurken, onlara zorlu azabımızın gelmeyeceğinden güvende miydiler? Ya da o ülkeler halkı, kuşluk vakti eğlenceye dalmışken, onlara zorlu-azabımızın gelmeyeceğinden güvende miydiler? (Veya) Onlar, Allah'ın tuzağından güvende mi idiler? Allah'ın bir tuzak kurmasından, hüsrana uğrayan bir topluluktan başkası (akılsızca) güvende olmaz. (Bütün bunlar,) Sakinlerinden sonra yeryüzüne mirasçı olanları doğruya erdirme(ye veya ortaya çıkarmaya yetmez) mi? Eğer Biz dilemiş olsaydık onlara günahları nedeniyle bir musibet isabet ettirirdik; ve kalplerine damgalar vururduk da onlar böylelikle işitmeyenler olurlardı. (Araf Suresi, 97-100)**

Birkaç saniye süren bir deprem tüm bir şehri yerle bir etmek için yeterlidir. Tüm bu görüntüleri doğanın eseri olarak düşünenler yanılırlar. Çünkü doğa tüm diğer varlıklar gibi kendisini yaratan Allah'ın emrindedir.

Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve öğüt alıp (ders çıkarıp) düşünmüyorlar. (Tevbe Suresi, 126)

Haberlerde sık sık rastlanan bir diğer konu da ekonomideki bozulmadır. Özellikle de faizle ilgili her gün pek çok olumsuz haber çıkar. Faizin artık durdurulamadığı, bütün ekonomiyi kötü yönde etkilediğini belirten haberleri okuyan bir kişi, haram olan bir eylemin bu kadar yaygınlaştırılmasının sonucunda Allah'ın insanların kazançlarındaki bereketi kısarak karşılık verdiğini düşünür. Kuran'ın **"Allah, faizi yok eder de, sadakaları artırır. Allah, günahkar kafirlerin hiçbirini sevmez."** (Bakara Suresi, 276) ayetinde bildirildiği gibi, Allah faizin getireceği geliri yok edebilir, bereketini azaltabilir. Yine bu gerçek bir başka ayette de şöyle bildirilmiştir:

İnsanların mallarından artsın diye, verdiğiniz faiz Allah Katında artmaz. Ama Allah'ın yüzünü (rızasını) isteyerek verdiğiniz zekat ise, işte (sevablarını ve gelirlerini) kat kat artıranlar onlardır. (Rum Suresi, 39)

İşte düşünen bir insan için faizle ilgili haberler de, Allah'ın ayetlerinin insanlar üzerinde tecelli ettiğinin örnekleridir.

Faiz için hergün 27.8 trilyon lira ödüyoruz

EKONOMİ

Yüksek faiz bunalımı

FAİZİN faturası da yüksek

İnsanlar gazetelerde sık sık faizin dünya ekonomisine verdiği zararla ilgili haberleri okur ve Allah'ın ayetlerinin insanlar üzerinde nasıl tecelli ettiğini düşünürler.

Güzel Mekanların Üzerinde Düşünmek

Televizyon programlarında, gazete ve dergilerde elbette Allah'ın yarattığı güzellikleri görmek ve bunlar üzerinde tefekkür etmek de mümkündür. Buralarda yer alan güzel bir manzarayı, güzel bir evi, güzel bir bahçeyi veya deniz kenarını seyretmek veya bu yerlerde bulunmak her insanın hoşnut olduğu olaylardır. Bu görüntüler herşeyden önce insana cenneti hatırlatır. İnanan bir insan, dünyada bile bu kadar büyük nimetler veren, bu kadar muhteşem güzellikler gösteren Allah'ın, elbette ki cennette kıyaslanamayacak kadar güzel mekanlar yaratacağını bir kez daha hatırlar.

Fakat bunları gören kişinin aklına şunlar da gelir: Dünyada yaratılan her güzelliğin, dünyanın bir imtihan yeri olması nedeniyle türlü kusuru ve eksikliği vardır. Örneğin televizyonda görüntüleri görülen bir tatil yerinde bir süre kalındığında bu eksiklikleri fark edebilir. Havasının aşırı nemli olması, denizin insanı rahatsız edecek kadar tuzlu olması, bunaltıcı bir sıcak, sinekler bunlardan sadece birkaçıdır. Güneş altında yanmak ve bundan dolayı acı duymak, seyahat acentasının organizasyonundaki aksaklıklar, aynı mekanın paylaşıldığı insanların çekilmez oluşu gibi dünyaya ait birçok zorluk ve istenmeyen durum oluşabilir.

Cennette ise bu güzelliklerin asılları olacak ve insanı rahatsız eden tek bir zerre olmayacak veya hoşa gitmeyen tek bir konuşma yapılmayacaktır. İnsan dünyada karşılaştığı her güzellikte cennete özlem duyar. Dünyada Allah'ın kendisine verdiği nimetler için daima şükredici olur, bunların tümünün Allah'ın rahmetiyle verdiği nimetler olduğunu düşünerek bunlardan zevk alır. Ama asıllarının cennette olduğunu bildiği için, kendisini dünya güzelliklerine kaptırarak ahireti de unutmaz. Ebedi güzelliklere sahip olabileceği, Allah'ın cennetine girmeyi hak edebileceği bir yaşam sürdürür.

Bilimsel Bir Dergide Maddenin Temel Parçasının Atom Olduğu Bilgisini Okumak Neler Düşündürür?

İnsan bildiği şeyler üzerinde düşünmediği müddetçe incelikleri kavrayamaz, ne kadar olağanüstü bir ortamda yaşamını sürdürdüğünü fark edemez. Bu yüzden iman eden her insan hiç durmaksızın Allah'ın yarattığı varlıklar ve olaylar üzerinde düşünür. Bunlar kimi zaman pek çok insanın bildiği konular da olabilir, ama o bu konulardan herkesten daha farklı sonuçlar çıkarabilir.

Örneğin evrendeki canlı ve cansız her varlığın temel maddesinin atomlar olduğu genel olarak insanların haberdar olduğu bir bilgidir. Yani çoğu insan, elindeki kitabın, koltuğun, içtiği suyun ve çevresinde gördüğü herşeyin atomlardan oluştuğunu bilir. Ama bunun ötesini düşünerek, Allah'ın üstün kudretine şahit olanlar ancak vicdanlı insanlardır. Böyle bir kişi bu konuyla ilgili bir haber gördüğünde şunları düşünür: Atomlar cansız varlıklardır. Peki atomlar gibi cansız maddeler biraraya gelip nasıl görebilen, duyabilen, duyduklarını yorumlayabilen, dinlediği müzikten zevk alabilen, düşünebilen, karar verebilen, sevinebilen veya üzülebilen insanı oluşturmuşlardır? İnsan, kendini diğer atom yığını varlıklardan tamamen ayıran bu özellikleri nasıl edinmiştir?

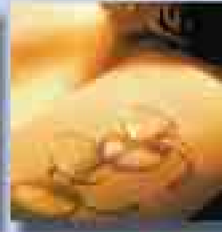
Elbette ki insana, tüm bu insani özelliklerini cansız ve şuursuz atomlar veremezler. İnsanı bu özelliklere sahip bir ruh ile yaratanın Allah olduğu apaçık bir gerçektir. Ve bunun ardından insanın aklına Allah'ın bir ayeti gelir. Ayette şöyle buyrulmaktadır:

Ki O, yarattığı herşeyi en güzel yapan ve insanı yaratmaya bir çamurdan başlayandır. Sonra onun soyunu bir özden (sülale'den), basbayağı bir sudan yapmıştır. Sonra onu 'düzeltip bir biçime soktu' ve ona ruhundan üfledi. Sizin için de kulak, gözler ve gönüller var etti. Ne az şükrediyorsunuz? (Secde Suresi, 7-9)

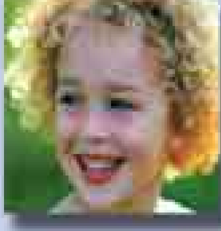

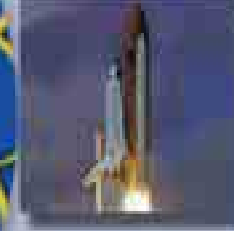

Saatinizin, yediğiniz yiyeceklerin, oturduğunuz binanın, arabanızın, gözlüğünüzün, kedinizin, bahçedeki çiçeklerin, bilgisayarınızın, denizlerin, gökyüzünün ve kendi bedeninizin yapıtaşının aynı ATOMLAR olduğunu hiç düşündünüz mü?

İnsanın Derin Düşünerek Ulaştığı Bazı Gerçekler…

Herşeyin insan için yaratılmış olduğunu hiç düşündünüz mü?

Allah'a iman eden bir kişi evrende var olan canlı cansız tüm varlıkları ve sistemleri dikkatli bir gözle incelediğinde, bunların tümünün insan için yaratıldığını açıkça görür. Hiçbir şeyin tesadüfen oluşmadığını, Allah'ın herşeyi insan yaşamına en uygun şekilde var ettiğini anlar.

Örneğin insan her an çok rahat nefes alabilmektedir. Soluduğu hava ne genzini yakar, ne başını döndürür, ne de baş ağrısı verir. Çünkü havadaki gazların oranı insan vücuduna en uygun miktarda ayarlanmıştır. Bunları düşünen kişinin aklına çok önemli bir nokta daha gelir: Eğer atmosferdeki oksijen mevcut miktarından biraz daha fazla veya biraz daha az olsa, her iki durum da canlılığın yok olmasına neden olurdu. Bunun üzerine bazen havasız bir yerde kaldığında nefes almakta ne kadar zorlandığını düşünür. İnançlı bir insan bu konu üzerinde düşünmeye devam ettikçe sürekli Rabbimiz'e şükreder. Çünkü dünyanın atmosferinin de pek çok gezegen gibi zor nefes alınacak şekilde olabileceğini, ancak böyle olmadığını ve dünya atmosferinin milyarlarca insanın rahatlıkla nefes alabileceği şekilde, son derece kusursuz bir denge ve düzen içinde yaratıldığını görür.

Yine üzerinde yaşadığı gezegen hakkında düşünmeye devam eden kişi, Allah'ın yaratmış olduğu suyun insanın hayatında ne kadar büyük bir önemi olduğunu düşünür. Aklına şunlar gelir: İnsanlar genellikle uzun süre sudan mahrum kaldıklarında suyun değerini anlarlar. Halbuki su, hayatımızın her anında ihtiyaç duyduğumuz bir maddedir. Örneğin hücrelerimizin, vücudumu-

Üzerinde yaşadığımız gezegen ve tüm evren insanın yaşaması için gereken özelliklerin tümüne sahiptir. Bunun üzerinde düşünen insan tüm evreni Allah'ın kendisi için yarattığını açıkça görecektir.

zun her noktasına ulaşan kanımızın büyük bir bölümü sudur. Eğer böyle olmasaydı, kanın akışkanlığı azalacak, damarlarımızda akması çok zor hale gelecekti. Suyun akışkanlığı sadece bizim vücudumuz için değil, bitkiler için de son derece önemlidir. Bu sayede su, yaprakların incecik damarlarından geçerek yaprağın en uç kısmına kadar ulaşabilir.

Denizlerdeki büyük su kütleleri ise dünyamızın yaşanabilir bir gezegen olmasını sağlamaktadır. Eğer yeryüzündeki denizlerin oranı karalara göre daha düşük olsaydı, o zaman her yer çöle döner ve yaşam imkansız olurdu.

Bunları düşünen vicdanlı kişi, dünya üzerinde bu kadar kusursuz bir dengenin sağlanmasının elbette ki tesadüf eseri olmadığına kesin olarak kanaat getirir. Tüm bunları görmek ve düşünmek ona üstün güç sahibi olan Allah'ın herşeyi bir amaç doğrultusunda yarattığını gösterir.

Üstelik bu konuda düşündüğü örneklerin son derece kısıtlı olduğu da aklına gelir. Öyle ki, dünyadaki dengeler ile ilgili örnekleri saymakla bitirmek mümkün değildir. Ancak düşünen insan evrenin her köşesinde var olan düzeni, kusursuzluğu ve dengeyi açıkça görebilir ve bunun sonucunda Allah'ın herşeyi insan için yarattığı gerçeğine varır. Allah bu gerçeği Kuran'da şöyle bildirir:

Kendi'nden (bir nimet olarak) göklerde ve yerde olanların tümüne sizin için boyun eğdirdi. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Casiye Suresi, 13)

Sonsuzluğun Düşündürdükleri

Sonsuzluk kavramını hemen herkes bilir, ancak siz hiç sonsuzluğun üzerinde düşünmüş müydünüz? Allah'a iman eden bir insanın tefekkür ettiği konulardan biri de budur.

Allah'ın cennet ve cehennem hayatını sonsuz yaratmış olması her insanın, üzerinde düşünmesi gereken çok önemli bir konudur. Bunu düşünen kişinin aklına şunlar gelir: Cennetin sonsuz olması, ölümden sonraki hayatta verilmiş en büyük nimet ve ödüllerden biridir. Çünkü cennetteki ihtişamlı yaşam, asla son bulmayacaktır. İnsan dünyada en fazla 100 sene kadar yaşayabilir. Ama cennetteki yaşam katrilyon çarpı katrilyon yıl boyunca, asla tükenmeden devam edecektir.

Bunları hatırlayan kişinin aklına insanların sonsuzluğu kavramasının son derece güç olduğu da gelir. Bu konuyla ilgili şöyle bir örnek açıklayıcı olabilir: Yüz trilyon insan olsa, gece gündüz hiç durmadan yüz trilyonu yüz trilyon ile çarparak ilerleseler, yüz trilyon yıl ömürleri olsa ve ömürleri boyunca bu işle uğraşsalar ulaştıkları rakam, yine de sonsuz hayatta geçirilecek yıl sayısının yanında "sıfır" gibi kalır.

İşte bunları düşünen insan şu sonuca varır: Allah öyle büyük bir ilme sahiptir ki, insana göre "sonsuz" olan, O'nun Katında bitmiş durumdadır. Zamanın ilk yaratıldığı andan sonsuzluk anına kadar geçecek olan her olay, her düşünce, vakitleri ve şekilleri ile O'nun ilmiyle belirlenmiş ve bitmiş durumdadır.

İnsanın aynı şekilde cehennemin de inkarcılar için sonsuza kadar kalınacak bir mekan olduğunu düşünmesi gerekir. Cehennemde türlü türlü azaplar, işkenceler ve zorlu bir hayat vardır. Cehennemdeki inkarcılar kesintisiz olarak fiziksel ve manevi işkenceye tabi tutulurlar. Bu işkencelerin arkası sonsuza kadar hiç kesilmez, uyku veya dinlenme hiçbir zaman olmaz. Eğer cehennemdeki hayatın bir sonu olsaydı, bu katrilyonlarca sene sonra bile olsa, cehennem ehli için bir ümit olurdu. Ancak dünya hayatında işledikleri günahların karşılığı sonsuz bir azaptır:

Ayetlerimizi yalanlayanlar ve onlara karşı büyüklenenler, işte onlar ateşin arkadaşlarıdır; onda sonsuzca kalacaklardır. (Araf Suresi, 36)

Bu nedenle sonsuzluğu düşünerek kavramaya çalışmak her insan için son derece önemlidir. Bir insanın ahiret için çabasını artırır, korkusunu ve ümidini güçlendirir. Sonsuz azaptan şiddetle korkup sakınırken, sonsuz cennete kavuşmanın ümidini taşır.

Rüyalar Üzerinde Neler Düşünülür?

Düşünen bir insan için rüyada önemli hikmetler vardır. Böyle bir insan uyurken gördüğü rüyaların ne kadar "gerçek gibi" olduğunu, hatta uyandığı andan pek bir farkı olmadığını düşünür. Örneğin gece bedeni yatağında yatıyor olmasına rağmen, rüyasında iş gezilerine çıkmış, insanlarla tanışmış, müzik dinleyerek yemek yemiştir. Hatta yemeğin tadını almış, müzikte dans et-

Allah, ölecekleri zaman canlarını alır; ölmeyeni de uykusunda (bir tür ölüme sokar). Böylece, kendisi hakkında ölüm kararı verilmiş olanı(n ruhunu) tutar, öbürüsünü ise adı konulmuş bir ecele kadar salıverir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Zümer Suresi, 42)

miş, olan olaylardan dolayı heyecanlanmış, sevinip üzülmüş, korku duymuş, yorgunluk hissetmiş, hatta o güne kadar hiç kullanmadığı ve nasıl kullanıldığını dahi bilmediği bir aleti kullanmış olabilir.

Bedeni bir yatakta sabit durmasına ve gözleri kapalı olmasına rağmen, sürekli bulunduğu mekandan farklı görüntüler görmüştür. Demek ki gören gözleri değildir. Yattığı oda bomboş olmasına rağmen, sesler duymuştur. Demek ki duyan kulakları değildir. Herşey beyninin içinde gerçekleşmiştir. Ancak sanki her görüntünün aslı varmış gibi, herşey çok gerçekçidir. Peki, dışarıda hiçbirinin aslı olmamasına rağmen, bu kadar gerçekçi görüntüleri insanın beyninde oluşturan nedir? İnsan uyurken bunları bilinçli olarak ve isteyerek aklında kurgulayamaz. Beynin ise kendi kendine böyle görüntüler oluşturması imkansızdır. Beyin, protein moleküllerinden oluşmuş bir et yığınıdır. Böyle bir maddenin kendiliğinden görüntü oluşturduğunu, hatta o güne kadar hiç görülmeyen insan yüzlerini, mekanları, sesleri oluşturduğunu iddia etmek son derece mantıksız olur. Öyle ise uyurken rüyadaki görüntüleri gösteren kimdir? Bunları düşünen insan açık gerçeği bir kez daha görür: İnsanları uyutan, uyku sırasında ruhlarını çekip alan, uyandıktan sonra geri veren ve uykuda rüyaları gösteren Allah'tır.

Rüyaları Allah'ın gösterdiğini bilen insan, rüyanın hikmetlerini ve yaratılış amacını da düşünür. Rüya esnasında, aynı uyanıkken olduğu gibi yaşadığı olaylardan ve kişilerden emindir. Hepsinin gerçekten var olduğunu, rüyasında gördüğü yaşantının kesintisiz ve devamlı olduğunu zanneder. Hatta biri yanına gelerek "şu anda rüyadasın, uyan" dese ona inanmaz. Bunları fark eden insan ise şöyle düşünür: "Bu dünya hayatının da geçici ve rüya benzeri bir yaşantı olmadığını kim söyleyebilir? **Aynı rüyadan uyanır gibi bir gün bu dünya hayatından da uyanacak ve bambaşka görüntüleri, örneğin ahiret görüntülerini göreceğim...**"

Kuran Ayetleri Üzerinde Düşünmek

utsal kitabımız Kuran, Allah'ın tüm insanlara gönderdiği son kitaptır. Dünya üzerinde yaşayan her insan Kuran'ı öğrenmek ve onda bildirilen emirleri uygulamakla yükümlüdür. Ancak insanların büyük bir bölümü, Kuran'ı kutsal bir kitap olarak kabul etmelerine rağmen onu öğrenmez ve Kuran'da Allah'ın emrettiklerini yerine getirmezler. Bu, Kuran üzerinde hiç düşünmemiş olmalarının, Kuran'ı kulaktan dolma bilgilerle tanıyor olmalarının bir sonucudur. Düşünen bir insan için Kuran'ın önemi ve insan hayatındaki yeri ise çok büyüktür.

Herşeyden önce "düşünen" bir insan, kendisini ve içinde bulunduğu evreni yoktan var eden, kendisine bir hiçken can veren, sayısız nimet ve güzellik bahşeden Yaratıcımızı tanımak ve O'nun hangi tavırlardan hoşnut olacağını öğrenmek ister. Allah'ın elçisi vasıtasıyla gönderdiği Kuran, insanın bu sorularına cevap veren bir yol göstericidir. Bu nedenle insanın, Allah'ın insanlara rehber olarak indirdiği, doğruyu ve yanlışı birbirinden ayırdığı kitabını çok iyi bilmesi, her ayetinin üzerinde düşünerek, Allah'ın emrettiklerini en doğru ve en güzel şekilde uygulaması gerekir.

Allah Kuran'ın insanlara ne amaçla gönderildiğini şöyle haber verir:

(Bu Kur'an,) Ayetlerini, iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. (Sad Suresi, 29)

Gerçek (şu ki), o (Kuran,) elbette bir öğüttür. Artık kim dilerse, öğüt alıp-düşünür. (Müddessir Suresi, 54-55)

Birçok insan Kuran'ı okur, ancak önemli olan Allah'ın ayetlerinde de bildirdiği gibi okunan her Kuran ayetinin üzerinde düşünmek, o ayetten bir öğüt almak ve davranışlarını bu öğütler doğrultusunda düzeltmektir. Örneğin Kuran'da haber verilen, **"Demek ki, gerçekten zorlukla beraber kolaylık vardır. Gerçekten güçlükle beraber kolaylık vardır."** (İnşirah Suresi, 5-6) ayetlerini okuyan bir insan, bu ayet üzerinde düşünür. Allah'ın her zorluğun ardından bir kolaylık yaratacağını, öyle ise herhangi bir zorlukla karşılaştığında tek yapacağı şeyin Allah'a tevekkül ederek, ardından gelecek olan kolaylığı beklemek olduğunu anlar. Allah'ın böyle bir vaadi varken, zorluk anlarında paniğe veya ümitsizliğe kapılmanın ise imanda bir zayıflık alameti olduğunu görür. Ve bu ayeti okuyup üzerinde düşündükten sonraki hayatı boyunca davranışları ayette bildirildiği şekilde olur.

Allah Kuran'da geçmişte yaşamış olan peygamberlerin ve elçilerin hayatlarından bazı bilgileri de bizlere aktarır ki bu insanlar Allah'ın razı olacağı bir insanın davranışlarının, konuşmalarının ve hayatının nasıl olduğunu görsünler ve örnek alsınlar. Allah, elçilerin kıssalarının üzerinde düşünülmesi ve insanların bu kıssalardan öğüt almaları gerektiğini bazı ayetlerde şöyle bildirir:

Andolsun, onların kıssalarında temiz akıl sahipleri için ibretler vardır. (Yusuf Suresi, 111)

Musa (olayın)da da (düşündürücü ayetler vardır). Hani Biz onu açık bir delille Firavun'a göndermiştik; (Zariyat Suresi, 38)

Böylece Biz onu (Nuh'u) ve gemi halkını kurtardık ve bunu alemlere bir ayet (kendisinden ders çıkarılacak bir olay) kılmış olduk. (Ankebut Suresi, 15)

Kuran'da geçmiş kavimlerin bazı özelliklerinden, sahip oldukları ahlaktan ve başlarına gelen felaketlerden de söz edilir. Bu konularla ilgili ayetleri, sadece geçmiş toplulukların başlarına gelenlerin aktarıldığı tarihi olaylar olarak okumak büyük bir yanılgı olur. Çünkü Allah tüm diğer ayetleri olduğu gibi geçmiş kavimlerden bahsedilen ayetleri de üzerinde düşünmemiz ve bu kavimlerin başlarına gelenlerden ibret alarak davranışlarımızı düzeltmemiz için bizlere bildirmiştir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Andolsun Biz sizin benzerlerinizi yıkıma uğrattık. Fakat öğüt alıp-düşünen var mı? (Kamer Suresi, 51)

Ve onu da tahtalar ve çiviler(le inşa edilmiş gemi) üzerinde taşıdık; gözlerimiz önünde akıp-gitmekteydi. (Kendisi ve getirdikleri) İnkar edilmiş-nankörlük edilmiş olan (Nuh)a bir mükafaat olmak üzere. Andolsun, Biz bunu bir ayet olarak bıraktık. Fakat öğüt alıp-düşünen var mı? Şu halde Benim azabım ve uyarıp-korkutmam nasılmış? Andolsun Biz Kur'an'ı zikr (öğüt alıp düşünmek) için kolaylaştırdık. Fakat öğüt alıp-düşünen var mı? (Kamer Suresi, 13-17)

Allah Kuran'ı tüm insanlara bir rehber olarak indirmiştir. Dolayısıyla Kuran'ın her ayeti üzerinde düşünmek, ve her bir ayetten bir ders ve öğüt alarak, Kuran'a göre yaşamak, Allah'ın hoşnutluğunu, rahmetini ve cennetini kazanmanın tek yoludur.

Allah Kuran'da İnsanları Neleri Düşünmeye Çağırır?

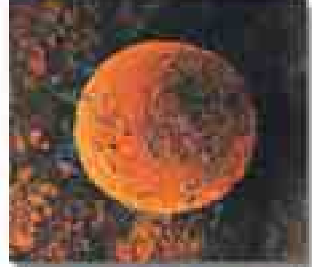
(Onları) Apaçık deliller ve kitaplarla (gönderdik). Sana da zikri (Kur'an'ı) indirdik ki, insanlara kendileri için indirileni açıklayasın ve onlar da iyice düşünsünler, diye. (Nahl Suresi, 44)

Nahl Suresi'ndeki bu ayette olduğu gibi, Allah birçok ayetinde insanları düşünmeye çağırır. Allah'ın, düşünmemizi bildirdiği konular üzerinde düşünmek, Rabbimiz'in yarattığı hikmet ve yaratılış mucizelerini görmek bir ibadettir. Üzerinde düşünülen her konu Allah'ın sonsuz gücünü, aklını, ilmini, sanatını ve diğer sıfatlarını tanıyıp anlamamıza vesile olur.

Allah İnsanı Kendi Yaratılışı Üzerinde Düşünmeye Çağırır

İnsan demektedir ki: "Ben öldükten sonra mı, gerçekten diri olarak çıkarılacağım?" İnsan önceden, hiç bir şey değilken, gerçekten Bizim onu yaratmış bulunduğumuzu (hiç) düşünmüyor mu? (Meryem Suresi, 66-67)

Allah İnsanı Göklerin ve Yerin Yaratılışı Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün ardı ardına gelişinde, insanlara yararlı şeyler ile denizde yüzen gemilerde, Allah'ın yağdırdığı ve kendisiyle yeryüzünü ölümünden sonra diriltiği suda, her canlıyı orada üretip-yaymasında, rüzgarları estirmesinde, gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutları evirip çevirmesinde düşünen bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Bakara Suresi, 164)

İnsanın yaratılışında da düşünen insanlar için birçok ibret vardır.

Allah İnsanı Dünya Hayatının Geçiciliğini Düşünmeye Çağırır

Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yer, güzelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiklerini sanmışlarken (işte tam bu sırada) gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için Biz ayetleri böyle birer birer açıklarız. (Yunus Suresi, 24)

Hangi biriniz ister ki, altından ırmaklar akan hurmalardan, üzümlerden bir bahçesi olsun, içinde kendisinin olan bütün ürünler de bulunsun; fakat kendisine ihtiyarlık gelip çatsın, (üstelik) zayıf ve küçük çocukları olsun (böyle bir durumda iken) ona (bahçesine) ateşli bir kasırga isabet etsin de yanıversin. İşte Allah size ayetleri böyle açıklar, ki düşünesiniz. (Bakara Suresi, 266)

Allah İnsanı Sahip Olduğu Nimetler Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Ve O, yeri yayıp uzatan, onda sarsılmaz-dağlar ve ırmaklar kılandır. Orada ürünlerin her birinden ikişer çift yaratmıştır; geceyi gündüze bürümektedir. Şüphesiz bunlarda düşünen bir topluluk için gerçekten ayetler vardır.

Yeryüzünde birbirine yakın komşu kıtalar vardır; üzüm bağları, ekinler, çatallı ve çatalsız hurmalıklar da vardır ki, bunlar aynı su ile sulanır; ama ürünlerinde (ki verimde ve lezzette) bazısını bazısına üstün kılıyoruz. Şüphesiz, bunlarda aklını kullanan bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Rad Suresi, 3-4)

İnsan, Allah'ın yarattığı canlı-cansız tüm varlıklar üzerinde düşünmelidir.

Allah İnsanı Tüm Evrenin İnsan İçin Yaratıldığını Düşünmeye Çağırır

Kendi'nden (bir nimet olarak) göklerde ve yerde olanların tümüne sizin için boyun eğdirdi. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Casiye Suresi, 13)

Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve meyvelerin her türlüsünden bitirir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı sizin emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda, aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır. Yerde sizin için üretip-türettiği çeşitli renklerdekileri de (faydanıza verdi). Şüphesiz bunda, öğüt alıp düşünen bir topluluk için ayetler vardır. Denizi de sizin emrinize veren O'dur, ondan taze et yemektesiniz ve giyiminizde ondan süs-eşyaları çıkarmaktasınız. Gemilerin onda (suları) yara yara akıp gittiğini görüyorsun. (Bütün bunlar) O'nun fazlından aramanız ve şükretmeniz içindir. Sizi sarsıntıya uğratır diye yerde sarsılmaz dağlar bıraktı, ırmaklar ve yollar da (kıldı).

Gece ve gündüzün oluşumunu, Dünya'nın ve Güneş'in yerlerinin ve hareketlerinin tesadüfi gelişimine bağlamak büyük bir gaflettir. Allah gece ve gündüzü insanlar için yaratmıştır.

Üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Biz, onu nasıl bina ettik ve onu nasıl süsledik? Onun hiç bir çatlağı yok.Yeri de (nasıl) döşeyip-yaydık? Onda sarsılmaz dağlar bıraktık ve onda 'göz alıcı ve iç açıcı' her çiftten (nice bitkiler) bitirdik. (Bunlar,) 'İçten Allah'a yönelen' her kul için 'hikmetle bakan bir iç göz' ve bir zikirdir. (Kaf Suresi, 6-8)

Umulur ki doğru yolu bulursunuz. Ve (başka) işaretler de (yarattı); onlar yıldız(lar)la da doğru yolu bulabilirler. Yaratan, hiç yaratmayan gibi midir? Artık öğüt alıp-düşünmez misiniz? (Nahl Suresi, 11-17)

Allah İnsanları Kendi Nefisleri Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı?... (Rum Suresi, 8)

Allah İnsanı Güzel Ahlak Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Yetimin malına, o erginlik çağına erişinceye kadar -o en güzel (şeklin) dışında- yaklaşmayın. Ölçüyü ve tartıyı doğru olarak yapın. Hiç bir nefse, gücünün kaldırabileceği dışında bir şey yüklemeyiz. Söylediğiniz zaman -yakınınız dahi olsa- adil olun. Allah'ın ahdine vefa gösterin. İşte bunlarla size tavsiye (emr) etti; umulur ki öğüt alıp-düşünürsünüz. (Enam Suresi, 152)
Şüphesiz Allah, adaleti, ihsanı, yakınlara vermeyi emreder; çirkin utanmazlıklardan (fahşadan), kötülüklerden ve zorbalıklardan sakındırır. Size öğüt vermektedir, umulur ki öğüt alıp-düşünürsünüz. (Nahl Suresi, 90)
Ey iman edenler, evlerinizden başka evlere, yakınlık kurup (izin almadan) ve (ev halkına) selam vermeden girmeyin. Bu sizin için daha hayırlıdır; umulur ki öğüt alıp düşünürsünüz. (Nur Suresi, 27)

Allah İnsanı Ahireti, Kıyamet ve Hesap Gününü Düşünmeye Çağırır

Her bir nefsin hayırdan yaptıklarını hazır bulduğu ve her ne kötülük işlediyse onunla kendisi arasında uzak bir mesafe olmasını istediği o günü (düşünün). Allah, sizi Kendisi'nden sakındırır. Allah, kullarına karşı şefkatli olandır. (Al-i İmran Suresi, 30)
Güç ve basiret sahibi olan kullarımız İbrahim'i, İshak'ı ve Yakub'u da hatırla. Gerçekten Biz onları, katıksızca (ahiretteki asıl) yurdu düşünüp-anan ihlas sahipleri kıldık. (Sad Suresi, 45-46)
Artık onlar, kıyamet-saatinin kendilerine apansız gelmesinden başkasını mı gözlüyorlar? İşte onun işaretleri gelmiştir. Fakat kendilerine geldikten sonra öğüt alıp-düşünmeleri onlara neyi sağlar? (Muhammed Suresi, 18)

O, Allah'tır, Kendisi'nden başka ilah yoktur. İlkte de, sonda da hamd O'nundur. Hüküm O'nundur ve O'na döndürüleceksiniz. (Kasas Suresi, 70)

Allah İnsanı, Yarattığı Canlılar Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendine evler edin. Sonra meyvelerin tümünden ye, böylece Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollarda yürü-uçuver. Onların karınlarından türlü renklerde şerbetler çıkar, onda insanlar için bir şifa vardır. Şüphesiz düşünen bir topluluk için gerçekten bunda bir ayet vardır. (Nahl Suresi, 68-69)

Allah İnsanı Ansızın Gelebilecek Azapları Düşünmeye Çağırır

De ki: "Düşündünüz mü hiç; eğer size Allah'ın azabı gelirse ya da saat (kıyamet) gelip çatarsa, Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız? Eğer doğru sözlüler iseniz (çağırın bakalım.)" (Enam Suresi, 40)

De ki: "Düşündünüz mü hiç;

Düşünen insan, Allah'ın yarattığı canlılardaki varolan birçok olağanüstü özelliği görebilir. Ve bu şekilde Allah'ın sonsuz gücünü ve ilmini tanıyabilir.

eğer Allah sizin işitmenizi ve görmenizi alıverir ve kalplerinizi mühürlerse, onları size Allah'tan başka getirebilecek ilah kimdir?" Bak, Biz nasıl ayetleri 'çeşitli biçimlerde açıklıyoruz da' sonra onlar (yine) sırt çevirip-engelliyorlar? (Enam Suresi, 46)

De ki: "Düşündünüz mü hiç; size Allah'ın azabı apansız ya da açıktan geliverirse, zulme sapan kavimden başkası mı yıkıma uğrayacak?" (Enam Suresi, 47)

De ki: "Düşündünüz mü hiç, eğer O'nun azabı size gece veya gündüz geliverirse, suçlu-günahkarlar, bunu ne diye erkene almak istiyorlar?" (Yunus Suresi, 50)

Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmiyorlar ve öğüt alıp (ders çıkarıp) düşünmüyorlar. (Tevbe Suresi, 126)

Andolsun, ilk nesilleri yıkıma uğrattıktan sonra, Musa'ya, insanlar için (gözleri hikmetle açıp aydınlatacak) basiretler, hidayet ve rahmet olmak üzere kitap verdik. Umulur ki, öğüt alıp-düşünürler diye. (Kassas Suresi, 43)

Andolsun Biz sizin benzerlerinizi yıkıma uğrattık. Fakat öğüt alıp-düşünen var mı? (Kamer Suresi, 51)

Andolsun, Biz de Firavun aile (çevre)sini belki öğüt alıp düşünürler diye yıllar yılı kuraklığa ve ürün kıtlığına uğrattık. (Araf Suresi, 130)

Allah İnsanı Kuran Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Onlar hala Kur'an'ı iyice düşünmüyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, kuşkusuz içinde birçok aykırılıklar (çelişkiler, ihtilaflar) bulacaklardı. (Nisa Suresi, 82)

Onlar, yine de o sözü (Kur'an'ı) gereği gibi düşünmediler mi, yoksa onlara, geçmişteki atalarına gelmeyen bir şey mi geldi? (Mümінun Suresi, 68)

(Bu Kur'an,) Ayetlerini, iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. (Sad Suresi, 29)

Belki onlar öğüt alıp-düşünürler diye, Biz onu (Kur'an'ı), senin dilinle kolaylaştırdık. (Duhan Suresi, 58)

Gerçek (şu ki), o (Kur'an,) elbette bir öğüttür. Artık kim dilerse, öğüt alıp-düşünür. (Müddessir Suresi, 54-55)
Böylece Biz onu, Arapça bir Kur'an olarak indirdik ve onda korkulacak şeyleri türlü şekillerde açıkladık; umulur ki korkup-sakınırlar ya da onlar için düşünme (yeteneğini) oluşturur. (Taha Suresi, 113)

Allah'ın Elçileri, Anlayışı Kapalı Olan Kavimlerini Düşünmeye Çağırmışlardır

De ki: "Size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum, gaybı da bilmiyorum ve ben size bir meleğim de demiyorum. Ben, bana vahyedilenden başkasına uymam." De ki: "Kör olanla, gören bir olur mu? Yine de düşünmeyecek misiniz?" (Enam Suresi, 50)
Kavmi onunla çekişip-tartışmaya girdi. Dedi ki: "O beni doğru yola erdirmişken, siz benimle Allah konusunda çekişip-tartışmaya mı girişiyorsunuz? Sizin O'na şirk koştuklarınızdan ben korkmuyorum, ancak Allah'ın benim hakkımda bir şey dilemesi başka. Rabbim, ilim bakımından her şeyi kuşatmıştır. Yine de öğüt alıp-düşünmeyecek misiniz?" (Enam Suresi, 80)

Allah İnsanı Şeytanın Etkisine Karşı Koymak İçin Düşünmeye Çağırır

Eğer sana şeytandan yana bir kışkırtma (vesvese veya iğva) gelirse, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki görüp bilmişlerdir. (Şeytanın) Kardeşleri ise, onları sapıklığa sürüklerler, sonra peşlerini bırakmazlar. (Araf Suresi, 200-202)

Allah Tebliğ Yapılan Kişiyi Düşünmeye Yöneltmeyi Tavsiye Eder

Sen ve kardeşin ayetlerimle gidin ve Beni zikretmede gevşek davranmayın. İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunuyor. Ona yumuşak söz söyleyin, umulur ki öğüt alıp-düşünür veya içi titrer-korkar. (Taha Suresi, 42-44)

Allah İnsanı Ölüm ve Uyku Üzerinde Düşünmeye Çağırır

Allah, ölecekleri zaman canlarını alır; ölmeyeni de uykusunda (bir tür ölüme sokar). Böylece, kendisi hakkında ölüm kararı verilmiş olanı(n ruhunu) tutar, öbürüsünü ise adı konulmuş bir ecele kadar salıverir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Zümer Suresi, 42)

Allah... O'ndan başka ilah yoktur. Diridir, kaimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindekini ve arkalarındakini bilir. (Onlar ise) Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiç birşeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür.
(Bakara Suresi, 255)

Sonuç

u kitabın amacı "düşünmeye davet"tir. Bir insana gerçekler birçok şekilde anlatılabilir; tüm detaylar, tüm deliller, her türlü imkan kullanılarak gösterilebilir. Ancak eğer insan tüm bu gerçekleri kendi içinde, samimi ve dürüst olarak, gerçeği kavrayabilmek amacıyla düşünmezse, tüm bu çabaların hiçbir etkisi olmaz. Bu nedenle Allah'ın elçileri kavimlerine tebliğde bulunduklarında onlara gerçekleri tüm açıklığı ile anlatmışlar ve ardından onları düşünmeye çağırmışlardır.

Düşünen insan Allah'ın yaratış sırlarını, dünya hayatının gerçeğini, cennet ve cehennemin varlığını, olayların iç yüzünü kavrar. Allah'ın razı olduğu bir insan olmanın önemini daha iyi anlar, din ahlakını gereği gibi yaşar, gördüğü herşeyde Allah'ın sıfatlarını tanır, insanların büyük çoğunluğunun değil, Allah'ın emrettiği şekilde düşünmeye başlar. Bunun sonucu olarak da hem güzelliklerden herkesten çok daha fazla zevk alır, hem de gereksiz kuruntulara, dünyaya yönelik hırslarla kapılarak kendini sıkıntıya sokmaz.

Bunlar, düşünen bir insanın dünyada kazanacağı güzelliklerden sadece birkaçıdır. Düşünerek daima doğruyu gören insanın ahiretteki kazancı ise Rabbimiz'in sevgisi, rızası, rahmeti ve cennetidir.

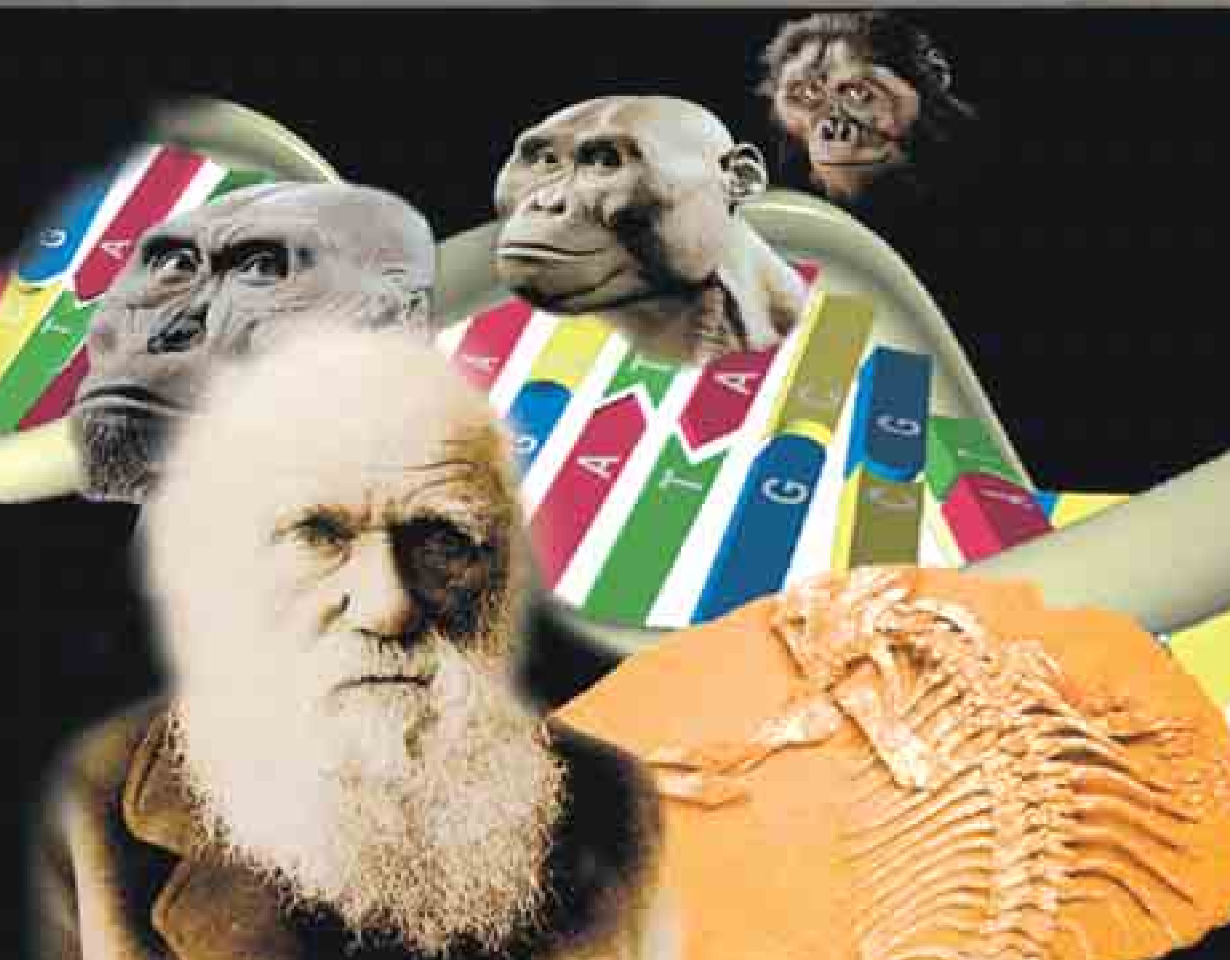
Dünya hayatında düşünerek gerçekleri görmekten kaçınan insanların ise düşünecekleri, hem de "derin ve iyiden iyiye" düşünecekleri ve gerçekleri tüm açıklığı ile görecekleri bir gün mutlaka gelecektir. Ancak o günkü düşünmeleri onlara hiçbir yarar sağlamayacak, hatta onları kahredecektir. Allah bu insanların ne zaman düşüneceklerini Kuran'da şöyle bildirir:

Ancak o, 'her şeyi batırıp gömen büyük-felaket' (kıyamet) geldiği zaman. O gün, insan, neye çaba harcadığını düşünüp-anlar. Görebilenler için cehennem de sergilenmiştir. (Naziat Suresi, 34-36)

Düşünmeyerek sorumluluklardan kaçabildiklerini zannedenler, belki uğrayacakları sonu düşünür ve Allah'ın dinine dönerler diye insanları düşünmeye çağırmak müminlerin ibadetidir. Ancak iman edenler Kuran'da Rabbimiz'in verdiği hükmü bilerek hareket ederler. Ayette şöyle bildirilmektedir:

Artık kim dilerse, öğüt alıp-düşünür. (Müddessir Suresi, 55)

Evrim Yanılgısı

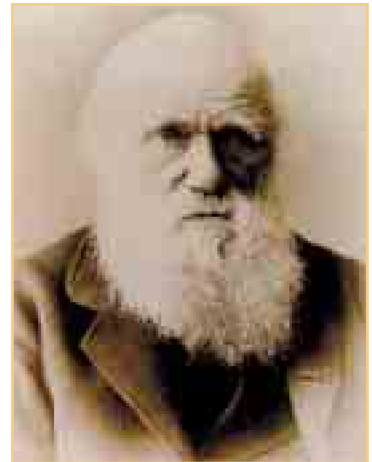
arwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "yaratılış gerçeğiyle" açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Charles Darwin

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta

Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti: **"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür."** *(Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2)*

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı: **"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."** *(Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196)*

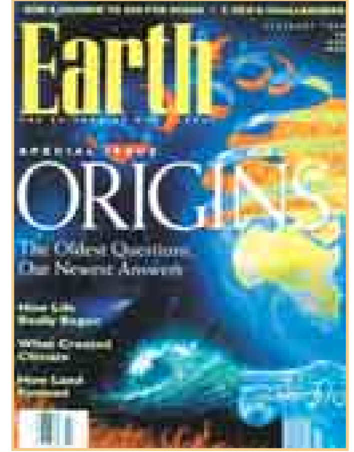
Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

Alexander Oparin'in hayatın kökenine evrimci bir açıklama getirmek için yürüttüğü çabalar büyük bir fiyaskoyla sonuçlandı.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. *("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)*

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. *(Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)*

Bilinen evrimci kaynakların da kabul ettiği gibi, hayatın kökeni, hala evrim teorisi için büyük bir açmazdır.

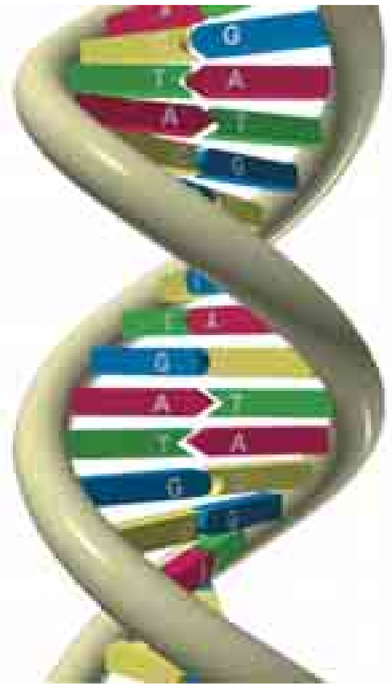
Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

> Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? *(Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)*

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Evrim teorisini geçersiz kılan gerçeklerden bir tanesi, canlılığın inanılmaz derecedeki kompleks yapısıdır. Canlı hücrelerinin çekirdeğinde yer alan DNA molekülü, bunun bir örneğidir. DNA, dört ayrı molekülün farklı diziliminden oluşan bir tür bilgi bankasıdır. Bu bilgi bankasında canlıyla ilgili bütün fiziksel özelliklerin şifreleri yer alır. İnsan DNA'sı kağıda döküldüğünde, ortaya yaklaşık 900 ciltlik bir ansiklopedi çıkacağı hesaplanmaktadır. Elbette böylesine olağanüstü bir bilgi, tesadüf kavramını kesin biçimde geçersiz kılmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. *(Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)*

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve Türlerin Kökeni adlı kitabında **"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"** demek zorunda kalmıştı. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189)*

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. *(Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)*

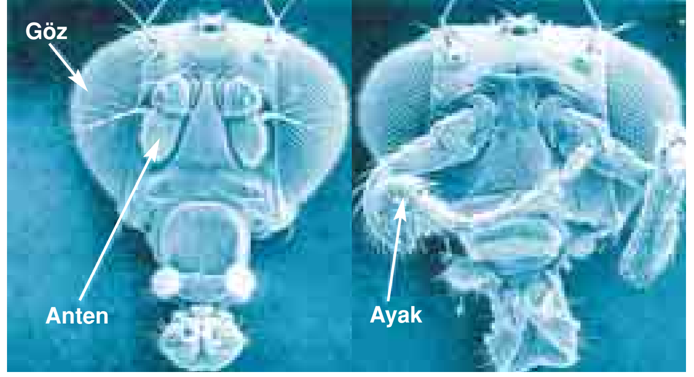
Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-

Evrimciler yüzyılın başından beri sinekleri mutasyona uğratarak, faydalı mutasyon örneği oluşturmaya çalıştılar. Ancak onyıllarca süren bu çabaların sonucunda elde edilen tek sonuç, sakat, hastalıklı ve kusurlu sinekler oldu. Yanda, normal bir sineğin kafası ve en sağda mutasyona uğramış diğer bir sinek.

Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

> Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. *(B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988)*

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara **"ara-geçiş formu"** adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri

Evrim teorisi, canlı türlerinin yavaş değişimlerle birbirlerinden evrimleştiklerini iddia eder. Oysa fosil kayıtları bu iddiayı açıkça yalanlamaktadır. Örneğin 530 milyon yıl önce başlayan Kambriyen devirde, birbirinden çok farklı olan onlarca canlı türü bir anda ortaya çıkmıştır. Yandaki çizimde tasvir edilen bu canlılar çok kompleks yapılara sahiptirler. Jeolojik dilde "Kambriyen Patlaması" olarak tanımlanan bu gerçek, yaratılışın açık bir delilidir.

mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. (Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. *(Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197)*

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani **"türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

Fosil kayıtları, evrim teorisinin önünde çok büyük bir engeldir. Çünkü bu kayıtlar, canlı türlerinin, aralarında hiçbir evrimsel geçiş formu bulunmadan, bir anda ve eksiksiz yapılarıyla ortaya çıktıklarını göstermektedir. Bu gerçek, türlerin ayrı ayrı yaratıldıklarının ispatıdır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. *(Solly Zuckerman, Be-*

yond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389)

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. *(J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992)*

Evrimciler *"Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens"* sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. *(Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)*

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. *(Time, Kasım 1996)*

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

> Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. *(S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)*

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

EVRİMCİLERDEN SAHTE MASKELER

İnsanın evrimi masalını destekleyen hiçbir fosil kalıntısı yoktur. Aksine, fosil kayıtları insanlar ile maymunlar arasında aşılamaz bir sınır olduğunu göstermektedir. Bu gerçek karşısında evrimciler, gerçek dışı birtakım çizim ve maketlere umut bağlamışlardır. Fosil kalıntılarının üzerine diledikleri maskeleri geçirir ve hayali yarı maymun-yarı insan yüzler oluştururlar.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

> Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin

mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. *(Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)*

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar.

Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri

ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.**

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer-. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır-. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

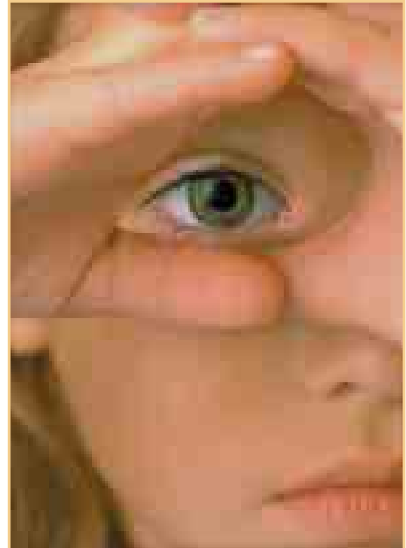
İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

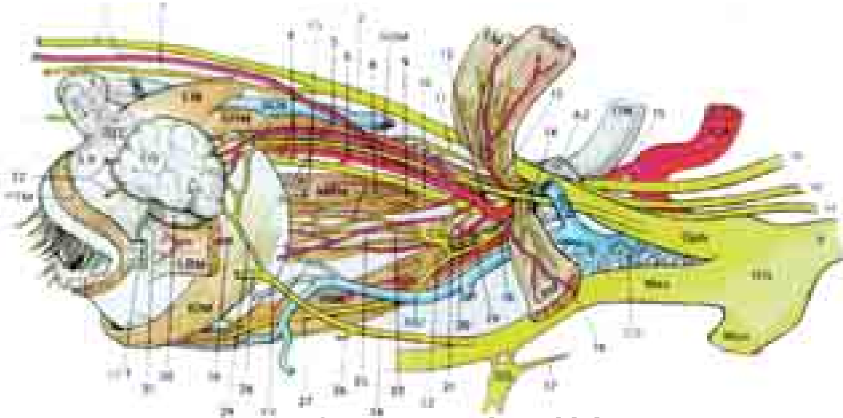
Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirme-

Hiçbir evrimci, yüksek teknoloji ürünü televizyondan daha kusursuz bir görüntü sağlayan gözün, nasıl oluştuğu sorusuna cevap verememektedir.

Gözün çalışabilmesi için tüm bu parçalarının birarada ve eksiksiz çalışıyor olması gerekir.

yen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

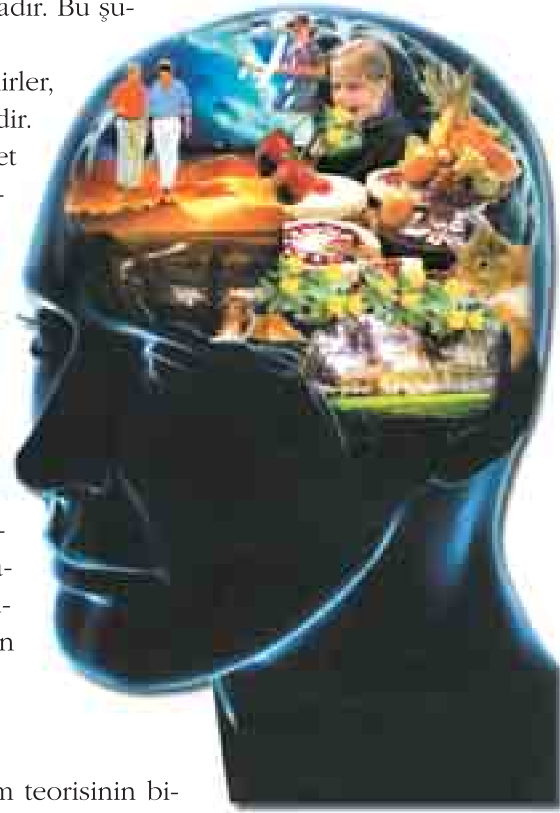
Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir?

Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

> Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. *(Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)*

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin

içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, eski Mısırlıların Güneş Tanrısı Ra'ya, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah bir başka ayetinde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki

Geçmiş zamanlarda timsaha tapan insanların inanışları ne derece garip ve akıl almazsa günümüzde Darwinistlerin inanışları da aynı derecede akıl almazdır. Darwinistler tesadüfleri ve cansız şuursuz atomları yaratıcı güç olarak kabul ederler hatta bu inanca bir dine bağlanır gibi bağlanırlar.

insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayetler şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la - Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir.

Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayette de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. *(Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43)*

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, her şeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın." (Bakara Suresi, 32)

